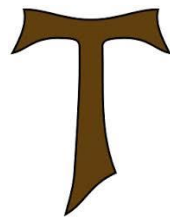

BUTLLETÍ DE L'ORDE FRANCISCÀ SEGLAR DE CATALUNYA

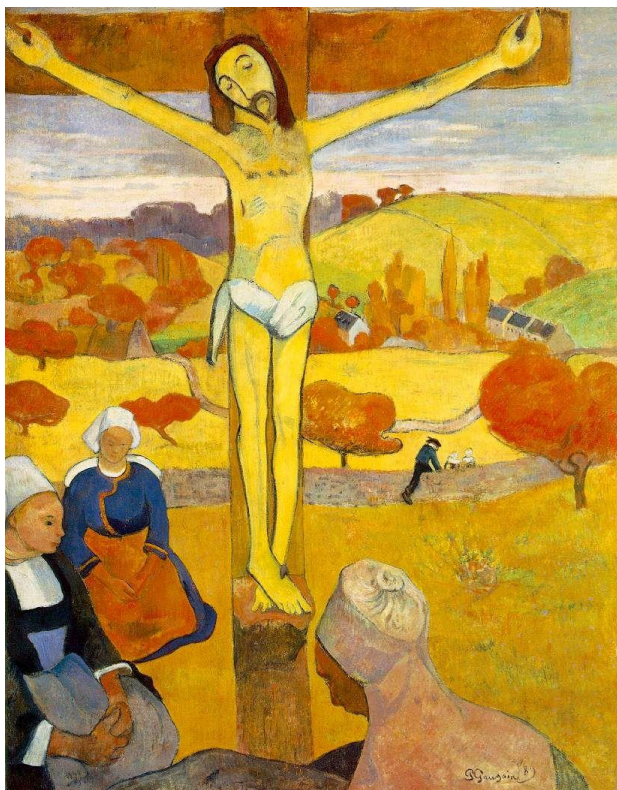

Any 24 EXTRA Curs 2018-2019 núm. 2

ofscat.jimdo.com

ofscatalunya@outlook.es

Xerrades Formació 2018-2019

LA ORACIÓN DEL FRANCISCANO SEGLAR

Gonzalo Fernández, ofmcom

27-10-2018

Esta reflexión sobre la oración del franciscano seglar se hace a partir de textos de San Francisco, sobre todo la “Oración ante el Cristo de San Damián” y el capítulo 22 de la “Regla no bullada para los hermanos menores”, en homenaje a los 40 años de la Regla para el Orden Franciscano Seglar y con el deseo que no deje de ser un faro de luz y de esperanza.

Estoy seguro que la experiencia de oración de Francisco es más honda de lo que narran sus biógrafos. A parte de los academicismos de la época, los avances de la crítica como género, o como método para conocer la realidad tanto literaria como histórica, o la hermenéutica, nos han vuelto hijos de la sospecha. Hoy en día podemos decir que Francisco rezaba más de lo que narran sus cronistas.

Su deseo de encontrarse en presencia del Señor y su intuición de la magnitud de la obra del Señor, no podía ser plasmado por sus biógrafos. Lo vivido por Francisco excede el lenguaje de sus contemporáneos.

El ejemplo de la experiencia ante el Cristo de San Damián, va más allá de cualquier comentario. Es un hombre hecho oración. Su vida es una pasión loca por Jesucristo. Jesucristo lo ha llamado y Francisco lo ha seguido.

Esta llamada también ha sido hecha a nosotros, los franciscanos seculares, pero ¿Tenemos esta pasión por Jesús? Dios nos llama con la voz que cada uno de nosotros entendemos, que no es la misma para todos. (pienso mientras escribo en el joven rico del evangelio, espejo que devuelve mi imagen).

No hay un “no” para Dios en Francisco. Y Francisco no tuvo una vida muelle. Lo que tiene es una perfecta alegría en el Señor.

Vivimos en una sociedad desordenada, y nosotros somos una orden insertada en esta sociedad. Muchas veces queremos los beneficios de ambas partes, lo que nos lleva a un descontrol mental que impide la calidad en nuestra oración.

Las limitaciones propias y las adquiridas por imitación crean un campo propicio para que nuestro diablo de la guarda haga de las suyas. Así, quizá hemos de abandonar algunos hábitos o costumbres para ganar en oración tranquila y sosegada. Si dicen que la nueva evangelización se hace de rodillas, por algo será.

¡Oh, Alto y glorioso Dios!

Superlativos excesos del alma, sin superlativos el amor se apaga, que se lo digan a los enamorados. Pero estamos orando y a la larga nos cansamos y buscamos justificaciones, que son del todo normales (Liturgia de la Horas).

Hemos de insistir y perseverar en la oración. No siempre la plegaria mana del alma fluida, muchas veces hay que esforzarse. Ilumina las tinieblas de mi corazón.

Hay que rezar por las tinieblas y pedir la luz de la salvación, aceptándome a mí mismo, a mis dudas, a mis errores a mis pecados. Dame una fe recta.

La fe de la Iglesia. Dame humildad. San Francisco es sumiso a la Iglesia, la que nos ayuda a entrar en el gran misterio de la vida de Jesucristo. Francisco

nunca dice, yo voy a decir la verdad, después de 1200 años de Iglesia, sabiendo que con facilidad nos llevamos el agua a nuestros campos, no nos auto justificamos. Él no lo hizo.

Esperanza recta.

De otro modo se nos aparece la negatividad. ¡Aunque todo se hunda tengo esperanza cierta en ti!

Caridad perfecta.

Dame tu amor para poder amar con tu amor. Ama a Dios en los hermanos y en las criaturas. Tengo hermanos bonísimos, pero son hermanos y son criaturas, y nos quejamos. Dame, Señor la caridad de Jesús.

Dame tu conocimiento para cumplir tu auténtico y veraz mandamiento.

Cap. 22 de la Regla no bullada

Amad a los enemigos y amad a quienes os odian.

Vivir el evangelio sine glosa, no nos auto traduzcamos el evangelio.

Locura por Jesús.

Nuestros mejores amigos son los que nos crean angustias.

Sino deseo la vida eterna, ¿A qué Dios voy a rezar?

Amor loco que abarca a mis enemigos.

Aborrezcamos nuestro cuerpo.

Del corazón salen los malos pensamientos.

Aborrecer vicios y pecados y plantar cara al diablo.

Vivo con mis vicios y pecados, venciéndome podré frecuentar el Señor.

Si estoy en el mundo estoy en la carne. El Espíritu me acompaña a dejar el mundo. Dejar el mundo no es hacerme un tío raro. Dejar el mundo es actuar venciéndolo y seguir la voluntad del Señor conocida mediante la oración. La novedad de Francisco es una irrupción de cielo en la tierra que atrae a las personas.

Él es la fuerza que nos permite vivir en batalla con el diablo, con uno mismo y con los demás.

Vivimos de manera que la culpa siempre la tiene otro, aunque actúe de la misma manera.

Francisco está reconciliado con todo. Esta reconciliación nos lleva a dudar de los defectos del otro y asimilar los míos. Nos defendemos de las sutilezas del diablo bajo apariencia de cosas buenas.

Si esto no lo llevamos a la oración, ¿qué rezamos? Rezamos a Cristo nuestro hermano mayor. Vir Evangelicus. Vigilantes, no nerviosos. Porque le pertenecemos y nos acogemos a su amor para llevarlo a los hermanos. Servir al hermano con amor, adorar al Señor con mente pura y limpio corazón.

No podemos: oración suplicante.

El yo se va al traste, la oración es pura alabanza, pero yo solo no puedo, porque no acabo de olvidarme de mi mismo y voy buscándome. Conviene desprendernos del yo ismo a través del Espíritu. Conviene vivir una vida razonada, apasionada y coherente.

Nuestro vivir es honrar el Señor, para ello conviene llevar una vida ascética y honrar la Santísima Trinidad, para ello es necesario orar todo el tiempo, ver al Hijo de Dios en el trabajo, aun cuando el jefe sea un manipulador y los compañeros ...

Y cuando oréis: Padre nuestro, ser consciente de las palabras que se dicen y quien las dijo. Si llamo a Dios Padre, y otros llaman Padre a mí Padre, es que estos son mis hermanos. Corazón limpio y puro. Así mi corazón se va ensanchando en Dios Padre y voy transmitiendo a Dios de lo que de Él se me llena el corazón, o de los encargos que otros me han hecho para que se los comunique a Él.

Adorémosle con puro corazón, siempre y sin desfallecer.

Padre, glorifica tu nombre.

Seamos conscientes de esta presencia, espacio fano y espacio profano: Te adoramos a ti en todas las iglesias. Estos lugares nos hacen sentir en presencia del Señor, la vuelta a casa del viajero.

Locura por Jesús, pero también por el Padre y por el Espíritu Santo, esta locura es la que hace de la fe algo natural, y según la naturaleza de las personas, abre las puertas al misticismo, a la acción, etc.

Cap. 23 de la Regla no bullada

Este texto es un caramelo. Y lo debemos compartir, sin reinterpretarlo. Hoy en día está de moda hacer nuestra propia interpretación. Pero hay que saborear a Francisco sine glosa. No puede haber contradicción a la tradición.

Dios es mi creador y ha tenido que ser mi redentor por haber caído por mi culpa. Redimidos por Jesús, por su cruz, sangre y muerte. Sangre redentora de Jesucristo.

Dios es bueno, pero hay que encajar lo esencial porqué las verdades de la fe me exceden. Mirar con los mismos ojos de Jesús en la oración. Francisco destaca los que hacen penitencia de los que no la hacen. Es la voluntad del Padre la salvación de todos.

El testimonio seglar significa mostrar al mundo como se puede vivir el tesoro de Dios.

El único camino de salvación es Cristo, y quiero con amor que la humanidad se encarrile al camino de Jesús, viviendo en bendición y alabanza.

Tu eres bien, sumo bien ...

Reiteración constante de las virtudes de Dios, es en la oración cuando doy mi real medida en el exceso de amor. Pero la sobreabundancia de Francisco nos excede.

(Recoge la ponencia, repasada por el orador. Carles Fontanals, ofs)

EL DISCERNIMIENTO EN SAN FRANCISCO DE ASIS

José Luis Parada, ofm

24-11-2019

PREPARACIÓN y ESTUDIO

1.- INTRODUCCIÓN

En la historia de la espiritualidad cristiana el DISCERNIMIENTO ESPIRITUAL ha sido considerado el don absolutamente necesario para conocer la VOLUNTAD DE DIOS.

Llamado en el Evangelio OJO y LÁMPARA del cuerpo. (Cf. Mt. 6, 22-23). "EL DISCERNIMIENTO ES LA MADRE Y CUSTODIA DE TODAS LAS VIRTUDES.

Se refiere a la reflexión interior que cada persona es llamada a hacer para comprender cuál es la voluntad de Dios en los momentos importantes de elección de su vida. SIGNIFICA LLEGAR A ELEGIR JUNTO A DIOS.

Este PROCESO requiere una condición, la libertad de conciencia, UNA CONCIENCIA capaz de juzgar las propias acciones y de llevar la carga del remordimiento por el mal hecho.

2.- ALGUNOS CRITERIOS MÍNIMOS DE DISCERNIMIENTO

El discernimiento es un DON DEL ESPÍRITU SANTO que se une a nuestro espíritu. Es el Espíritu Santo quien desempeña un papel decisivo en todo el proceso del discernimiento.

Para cada cristiano la epíclesis o invocación del Espíritu es el preámbulo de toda oración y acción.

El discernimiento humano procede de la razón y la inteligencia.

El discernimiento espiritual es una operación que tiene como protagonista al ESPÍRITU.

1º. Es necesario ejercitarse para escuchar y pensar, Atención y vigilancia son virtudes que nos permiten entrar en una relación de conocimiento.

2º. El discernimiento va desarrollándose dentro de la CONCIENCIA:

EL PRIMADO DE LA PALABRA DE DIOS:

A TRAVÉS DE LA PALABRA HA VENIDO LA CREACION (CF. Génesis 1; Juan 1,1-3);

DIOS SE HA REVELADO HASTA SER, ENTRE NOSOTROS, PALABRA HECHA CARNE EN JESUCRISTO (Cf. Juan 1, 14);

LA PALABRA, INSEPARABLEMENTE DEL ESPIRITU, DEBE PRESIDIR EL DISCERNIMIENTO.

3º. GRACIAS A LA ESCUCHA DE LA PALABRA EL CRISTIANO ACCEDE A LA FE. En la PALABRA encuentra su alimento cotidiano en camino hacia el Reino, encuentra la verdadera que vence el mal y la muerte.

4º. QUIEN SE COMPROMETE con el discernimiento debe convertirse en un oyente de la PALABRA, LEYÉNDOLA, MEDITANDO Y CONSERVÁNDOLA EN EL CORAZÓN, DE FORMA QUE BROTE Y DÉ FRUTO.

5º. SURGE LA DECISIÓN, EL JUICIO SEGÚN EL ESPÍRITU, HASTA SER UNA "DECISIÓN TOMADA POR ÉL" porque es valorada y emerge gracias a su fuerza inspiradora.

DECISIÓN que es una ELECCIÓN, un AMÉN a la INSPIRACIÓN DEL SEÑOR Y UN RECHAZO A LA INSPIRACIÓN DEL MAL, con el fin de cumplir con la VOLUNTAD DE DIOS.

6. ES UNA DECISIÓN DE VIDA, DEL EMPEÑO DE TODA LA PERSONA:

LA ELECCIÓN ES UNA EXPERIENCIA QUE REQUIERE EJERCITARSE A RENUNCIAR.

LA RENUNCIA Y LA DECISIÓN TOMADA están dirigidas a un único fin: AMAR UN POCO MÁS, AMAR UN POCO MEJOR.

7. EL DISCERNIMIENTO DEL AMOR REAL, CONCRETO Y POSIBLE EN EL MOMENTO PRESENTE, EN FAVOR DEL PRÓJIMO MÁS NECESITADO, HACE QUE LA FE SE VUELVA ACTIVA, CREATIVA Y EFICAZ.

3.- EL DISCERNIMIENTO EVANGÉLICO

EL DISCERNIMIENTO EVANGÉLICO se relaciona con la vocación, tanto en los momentos iniciales como en la vivencia continua de la misma y en sus consecuencias en el SEGUIMIENTO EVANGÉLICO.

EN LA REALIZACIÓN HUMANA Y EN EL SEGUIMIENTO DE JESÚS, el discernimiento evangélico EXPRESA LA CAPACIDAD DE DESCUBRIR LO QUE DIOS QUIERE. Esto SOLO ES POSIBLE DESDE EL AMOR.

El discernimiento es la capacidad de distinguir la Voz de Dios de las otras voces, a escrutarla entre varias posibilidades,

EL discernimiento evangélico es la CAPACIDAD DE DISTINGUIR LA VOZ DE DIOS DE LAS OTRAS VOCES, A ESCRUTARLA ENTRE VARIAS POSIBILIDADES. LA CLAVE DEL D. ES EL CAMBIO DE LA ESCALA DE VALORES MUNDANA POR LA DE LA CRUZ.

San PABLO recomienda el discernimiento: “NO SE ADAPTEN A LOS CRITERIOS DE ESTE MUNDO; TRANSFORMAOS, RENOVAOS, EL INTERIOR, PARA QUE PUEDAN DESCUBRIR CUAL ES LA VOLUNTAD DE DIOS, QUÉ ES BUENO, LO QUE LE AGRADA, LO PERFECTO”.

3. 1 EL DISCERNIMIENTO EVANGÉLICO. EL OBJETIVO ES BUSCAR LA VOLUNTAD DE DIOS. TRES LUCES:

1ª Lo mejor para mí o para nosotros hoy y aquí en orden a la salvación. Es clara la relación con el amor, que no tiene fronteras.

2ª La voluntad de Dios que llama gratuitamente. LA VOLUNTAD DE DIOS ES UNA LLAMADA, UNA VOCACIÓN, UN DON.

3ª La voluntad de Dios como coherencia con el ser y la vocación. Se manifiesta en la vida diaria, en coherencia con el propio ser y la propia vocación. Normalmente la VOLUNTAD DE DIOS se manifiesta A TRAVÉS DE LOS ACONTECIMIENTOS, LAS PERSONAS, LA HISTORIA INTERPRETADOS A LA LUZ DE LA FE.

Manifestaciones de la Voluntad de Dios: los signos de los tiempos, los acontecimientos, los hechos inesperados, la realidad que nos rodea, la comunidad, las necesidades de las personas, las cualidades propias, las crisis...

SE REDUCEN A DOS NIVELES: La realidad y las intuiciones.

1. La realidad que está fuera de mí y que hay que leer a la luz de la fe.

2. Las luces y lo que podemos llamar intuiciones interiores, es la voluntad de Dios sentida. Se trata de la presencia del Espíritu. Cuando EL ilumina, mueve, reconforta, hablanda, hace flexible y dócil.

SUJETO DEL DISCERNIMIENTO. PREDISPOSICIONES HUMANAS

----- Conocerse a sí mismo.

-----La serenidad y tranquilidad personales.

-----La libertad interior

-----La responsabilidad y el reconocimiento de sus límites y fragilidades.

4. FRANCISCO, MAESTRO DEL DISCERNIMIENTO

“OH ALTO Y GLORIOSO DIOS, ILUMINA LAS TINIEBLAS DE MI CORAZÓN Y DAME FE RECTA, ESPERANZA, CIERTA Y CARIDAD PERFECTA, SENTIDO Y CONOCIMIENTO, SEÑOR PARA QUE HAGA TU SANTO Y VERAZ MANDAMIENTO”.

--2 ELEMENTOS DE SU CONTENIDO:

-----EL SENTIDO DE DIOS

-----LA PETICIÓN EN 3 VERBOS: “ILUMINAR”, “DAR” Y “HACER”.

PEDIR SENTIDO Y CONOCIMIENTO significa la capacidad de comprender, de entender.

CONOCIMIENTO Y CONOCER SE TRATA DE UNA VERDADERA SABIDURÍA.

5.-DECÁLOGO DEL DISCERNIMIENTO FRANCISCANO

1. FRANCISCO NO DEJÓ UNA ENSEÑANZA SISTEMÁTICA DEL DISCERNIMIENTO.
2. EL DISCERNIMIENTO EN FRANCISCO ESTÁ LIGADO A SU DOCTRINA SOBRE LA POSESIÓN DEL ESPÍRITU.
3. CONOCER EL ESPÍRITU DEL SEÑOR, UN ACTO DE LA VOLUNTAD, UNA CONVICCIÓN DE LA PROPIA PEQUEÑEZ, UNA PROFUNDA POBREZA INTERIOR.
4. NO HABRÁ VERDADERO DISCERNIMIENTO SI NO SE PARTE DE UNA ESCUCHA ATENTA Y CONFIADA DE LA PALABRA.
5. LA ESCUCHA DE LA PALABRA Y SU RESPUESTA DE LA MISMA, LA ORACIÓN TIENE UN LUGAR primordial.
6. EL PUNTO DE PARTIDA DE LA ORACIÓN ES LA CONFESIÓN DE LA OMNIPOTENCIA DE DIOS Y EL RECONOCIMIENTO DE LA PROPIA INDIGENCIA.
7. LA FRATERNIDAD ES UN LUGAR PRIVILEGIADO PARA EL DISCERNIMIENTO PARA LA VIDA DE LOS HERMANOS/AS.
8. LOS CAPÍTULO O REUNIONES DE LOS HERMANOS ES LA MÁXIMA EXPRESIÓN DE LA VIDA FRATERNA.

9. EL DISCERNIMIENTO COMUNITARIO NO AGOTA NI SUPRIME EL DISCERNIMIENTO PERSONAL, LO SUPONE.

10. UNA CONDICIÓN BÁSICA PARA UN AUTÉNTICO D. ES LA DESAPROPIACIÓN INTERIOR, LA POBREZA DEL ESPÍRITU.

6.DISCERNIMIENTO DE NUESTRO SER FRANCISCANO

1. OBEDIENCIA A LA PALABRA (1ª R)
2. RADICALISMO EVANGÉLICO
3. EL PRIMADO DE LA PRAXIS.
4. EL DISCERNIMIENTOS SE HACE SIEMPRE DESDE LAS “EXPERIENCIAS LÍMITE” EXTREMAS. (Hermanos enfermos, problemáticos, marginados...).

7.ADMONICIÓN 27: LA VIRTUD AUYENTA EL VICIO

----DONDE HAY CARIDAD Y SABIDURÍA NO HAY TEMOR NI IGNORANCIA

----DONDE HAY PACIENCIA Y HUMILDAD, ALLÍ NO HAY IRA NI TURBACIÓN.

----DONDE HAY POBREZA CON ALEGRÍA, ALLÍ NO HAY CODICIA NI AVARICIA.

----DONDE HAY QUIETUD Y MEDITACIÓN, ALLÍ NO HAY DESASOSIEGO NI VAGABUNDEO.

----DONDE HAY TEMOR DE DIOS QUE CUSTODIA LA ENTRADA (Cf. Lc 11,21), ALLÍ EL ENEMIGO NO TIENE LUGAR POR DONDE ENTRAR.

----DONDE HAY MISERICORDIA Y DISCRECIÓN, ALLÍ NO HAY SUPERFICIALIDAD NI EN-DURECIMIENTO.

EN ALABANZA DE JESUCRISTO Y DE SU SIERVO FRANCISCO. **AMEN.**

Exposición del ponente

Introducción

En la Historia de la espiritualidad cristiana, el discernimiento espiritual ha sido considerado como el camino absolutamente necesario para conocer la voluntad de Dios.

Francisco, naturalmente sigue el camino citado y con un matiz propio, pero la temática fue desenvuelta posteriormente por los jesuitas.

Un posible índice de la presente sesión sería: 1.- unas notas introductorias, 2.-el discernimiento, 3.- Francisco de Asís y 4.- decálogo.

Es fundamental discernir durante toda nuestra vida cristiana, pero especialmente en el franciscanismo, a partir de la Oración al Cristo de San Damián.

Señor que te conozca a ti y que me conozca a mí.

¿Señor, que quieres de mí?

FRANCISCO

F) de Fidelidad, Francisco parte de una base espiritual que nunca abandona

R) de Reconciliación, con Dios, con los hermanos, conmigo mismo, con nuestro entorno natural, con nuestra madre tierra (novedades franciscanas).

A) de Amor al estilo franciscano, amar siempre un poco más y un poco mejor

N) de Nuevo, novedad que nace con Francisco, el discernimiento desde dentro y que emerge y se manifiesta hacia fuera. El hombre nuevo.

C) de Cristo, Francisco, alter Christus, profundamente teocéntrico, Cristo crucificado en la cuna, en el cenáculo y en el calvario. Calvario de leña verde, esqueje de la resurrección.

I) de Iglesia: Iglesia mía, Iglesia mía, por feúcha que seas, siempre serás mía.

El discernimiento ha de tocar lo malo de mi vida para mejorarla y hacerme llegar a la mi etapa vital del espíritu, cuando y donde el ser humano (yo) vive desde el espíritu.

S) de serenidad, de sensibilidad. El espíritu sereno vive la sensibilidad con él mismo y con los demás. Con la S obtendremos la sabiduría con la que descubriremos, aquello que podemos cambiar y lo que no podemos cambiar, con la luz del Espíritu.

C) de Comunidad, no nacemos hermanos y hermanas nos hacemos, y no somos más que herramientas humanas que junto con la herramienta espiritual como nos hermanamos. Y seremos buenos hermanos si tenemos la capacidad de mantenernos dentro de nosotros mismos en nuestro discernimiento, porque no hay que buscar fuera lo que tenemos dentro.

O) de oración. No se llega a un auténtico discernimiento sin oración. Francisco es el hombre hecho oración, larvado en el evangelio.

El discernimiento es la madre y custodia de todas las virtudes, cardinales y ordinales, a partir de aquí, de la Bienaventuranzas.

A través del discernimiento el Señor aumenta mi fe, a través de mis sentidos, mis lámparas del cuerpo. No es ajena mi voluntad. Y la voluntad no se lleva en la sociedad actual.

Hoy en día están más de moda los sentimientos, las emociones, y la imaginación. A la dificultad se le cierra la puerta, lo que cuesta no interesa. Y hay que tener sentido para saber a dónde vamos, para saber de dónde venimos, a dónde queremos llegar. Nos hemos olvidado que venimos de Él y volvemos a Él. Si no ponemos al Espíritu Santo de por medio, no cogeremos el sentido de nuestra vida.

Y la clave del discernimiento es la caridad, el amor. En el cenáculo Cristo renueva, reforma el amor y lo convierte en trinitario y da el real sentido a la Shemá.

Empecemos, que hasta ahora poco hemos hecho.

Y nos encontramos con la Piedad. La de verdad.

Un si al Espíritu. Damos un si al Espíritu, entonces aparece el tentador y aparece también la sabiduría. Hemos de saber escoger la voz de Dios que escuchamos en profundidad, el ángel de la Guarda traza una línea roja. Hay que hacer un alto en el camino para pensar, orar y contemplar. Es un don del Espíritu la posibilidad de elegir y desarrollar nuestras capacidades humanas, usar las claves con las que nos ha dotado el creador.

Caso contrario es caer ante el obstáculo cuando llega la tentación, has de dejar que el espíritu te impulse que, cuando y donde debes decir no, o sí. Es la educación en la conciencia. De otra manera no funcionamos ni humanamente, ni espiritualmente. La conciencia debe mantener una constante lucha interna para distinguir lo bueno de lo malo. Y no tenemos borrador para borrar el daño que hemos hecho y el que nos han hecho.

No renunciemos a la lucha: el que esté libre de pecado, que tire la primera piedra. Y ahí está el discernimiento, llorar nuestro mal y nuestro bien introducidos en nosotros desde la primera historia, el pasado enviado a la misericordia de Dios, y confiar en Dios más materno.

La vida está formada por luces y por sombras, cuando más tranquilo estás viene la turbación.

El discernimiento es un don del Espíritu Santo que percibe lo bueno de lo malo y lo malo de lo bueno.

Para cada cristiano, la invocación al Espíritu Santo, el que nos ayuda a discernir, es el preámbulo de toda oración y de toda acción.

Y practicar la Lectio Divina.

La oración nos hará ser hijos y ser hijos significa tener hermanos. Y los hermanos hemos de convivir, el primer crimen se cometió entre hermanos, pero hemos de convivir porque somos seres relacionales.

La respuesta a tus interrogantes está en la Fraternidad, viviendo la Iglesia y la Santísima Trinidad.

El discernimiento evangélico

Discernimiento obliga, cada uno es arquitecto de su vida, aunque necesite acompañamiento. Pero ya no estamos en la infancia espiritual, estamos en lucha hemos de

contrarrestar con nuestras luces, con nuestra experiencia y con el Ángel de la Guarda. Nunca hemos de olvidar que no hay que buscar fuera sin solucionar lo que tenemos dentro. Hay que saber la viga en nuestro ojo. El discernimiento es nuestro y hay que tomar decisiones, pero con gracia. Decisiones con Salero. Sabernos abrir como ventanas, que entre en nosotros aire, luz y vista de los signos de los tiempos, y llevarlo a la oración que seguramente nos llevará al discernimiento. Con nuevas luces iremos a la Fraternidad para poner nuestros dones al servicio de la salvación. Somos hermanos, don de Dios, pero cada uno con nuestros yos. Que hemos de suportar por amor.

Quizá, aquello que me moleste de algún hermano sea conviene llevarlo a la oración i aún a la consulta, quizá me moleste por adolecer yo mismo del mismo mal.

Una persona es adulta cuando conoce sus límites, sus potencialidades, y sobre todo como expresa su amor, de qué manera acoge. Preparar nuestro espíritu para las llamadas del Espíritu.

Dios, padre-madre, nos llama a realizar en los demás sus obres de amor a través de las obres de misericordia. El amor se enciende dentro nuestro y nos saca fuera. Pero este programa necesita de la oración. Cuesta orar. Cuesta pararnos para ello. Pero si no nos paramos es imposible el discernimiento. Se precisa calidad, perseverancia, etc. crear nuestro propio humus orante a través de la oración y la palabra. La oración nos llevará al amor, y Francisco además añade el amor a toda creatura creada por Dios, sobre todo a nuestra madre Tierra. Y a nuestra hermana muerte terrenal.

La voluntad de Dios que llama gratuitamente a nuestra vocación, es un don. El Espíritu insiste y vuelve a insistir, y espera nuestra respuesta. Podemos decir sí o no, como María, según san Lucas.

Según nuestra vocación leeremos los signos de los tiempos.: persones, acontecimientos, historia, sucesos inesperados.

Señor ilumina mi corazón, que me diga lo que tú quieres que haga. Como tengo que vivir.

La capacidad de amor se manifiesta ante las diferencias de temperamento de mis hermanos. Como gestionan sus diferencias, etc. Todos somos distintos.

Tienes que conocerte, tu serenidad, tu libertad interior, sino queremos vivir apagados, hemos de reconocer nuestros límites.

Señor que te conozca a ti y tu me conozcas a mi

Oración ante el Cristo de San Damián

Carta a todos los ministros.

Hemos de hacer las cosas por sentido de Dios, el mismo discernimiento se hace por humanidad. Y este sentido de humanidad viene del sentido de Dios. Como Francisco, ilumíname, dame, dime y lo llevaremos a la práctica.

Cualquier oración es buena, siempre que sea oración. Aunque es mejor unir nuestro amor con la palabra. Tenemos la Liturgia de las Horas, o

- 1) Lectura de la Palabra
- 2) Medita el texto
- 3) Ora con el texto

4) Contempla

Abre el corazón para que entre el corazón en ti.

Actúa.

Si Dios en el discernimiento abre mi corazón y no separo lo negativo no hago mis ci-mientos

El discernimiento implica, Fe, Esperanza y Caridad.

Avanza, Espera, Cree. El Espíritu nos llevará a la verdadera sabiduría, aquella que no entiende de razones.

Francisco abre el Espíritu en momentos singulares: la cárcel, el leproso y con el Cristo de San Damián.

El discernimiento es una constante en nuestra vida. Pero lo usamos mal. O con fi-nalidades erróneas.

A veces se hace desde experiencias límite, extremas, caso de enfermedades, pro-blemáticas, etc.

El discernimiento hace salir de nosotros mismos Cap. 25 Mateo

Admonición 27: Donde hay paciencia y humildad, allí no hay ira y turbación.

L'ALEGRIA

Jacint Duran, ofmcap
23-02-2019

Presentació

1- El text que ens pot ajudar és el de la veritable alegria. Llegiu-lo. En qui ens identifiquem? En aquest text ens podríem preguntar si ens hem

trobat en una situació semblant o en sabeu algú que s'hi hagi trobat. Com hem reaccionat? Quin camí ens obra sant Francesc? És practicable? Recordeu altres moments de la vida o dels escrits de sant Francesc o de l'Evangeli que ens poden il·luminar?

2- I en la primera regla posa: “Que els frares, onsevulla que seran, en ermitoris o d’altres llocs, es guardin d’apropiar-se cap indret ni de defensar-lo contra ningú. I que qualsevol que a ells vindrà, amic o enemic, lladre o bandoler, sigui benignament rebut. I, onsevulla, que seran els frares i en qualsevol lloc on es trobin, s’han de reverenciar espiritualment i atentament i honorar-se mútuament, sense murmuració. I que els frares es guardin de mostrar-se externament tristos i llòbrecs i hipòcrites; ans es mostrin joiosos en el Senyor i alegres i degudament complaents”(1R7)

Què ens vol dir aquest text? Tenim motius per estar alegres? Què volem comunicar que provoqui l'alegria en els altres? Què vol dir joiosos en el Senyor?

LA VERITABLE ALEGRIA

Com a deures previs, havíem rellegit prèviament el text de Sant Francesc sobre la veritable alegria i el de la Primera Regla, on exhorta als frares que es mostrin joiosos en el senyor i alegres i degudament complaents (1R7).

La lliçó de formació va començar amb un preàmbul, parafrasejant l'entrevista a un humorista feta al programa “El Hormiguero” d’Antena 3, en el qual se’ns proposava considerar l’humor com a “arma de construcció massiva”, entès com a sàvia ingenuïtat. Ser ingenu sàviament representa no perdre mai el sentit de l’admiració. La vida sembla una repetició de situacions, però mai són iguals, les persones són diferents. L’admiració, la interrogació, el no estar mai de tornada i no acostumar-se mai a la realitat, el preguntar-se tot estranyant-se, és

imprescindible per començar a pensar. Realment és així com es va produir el començament de la filosofia al seu bressol de l'antiga Grècia, i per tant, el principi del pensament racional.

Aquest humor, com a veritable alegria i com a sàvia ingenuïtat, és indispensable per tal de que hi hagi esperit. Si no hi ha alegria hi ha llei, però no hi ha esperit. La vertadera alegria no es recolza en la nostra acció, ans és el goig del Senyor, és fruit del Senyor. Aquesta veritable alegria, és una joia i un goig que ens ve de Senyor i és la nostra fortalesa. Com a exemple, se'ns recorda quan Sant Francesc va compondre el Càntic del germà Sol, tot estant malalt a la comunitat de les Clarisses al costat de Sant Damià. Enmig de la nit física, espiritual i corporal, va tenir aquesta experiència fonda de goig i de joia provenint del Senyor, que el va portar a escriure una de les composicions més belles que ens han arribat d'ell.

Per a Sant Francesc, com és fa palès a la 1ª Regla, el bon humor va lligat amb la pobresa; el mal humor neix quan acumulem més coses de les necessàries! Els frares han d'anar pel món predicant, cantant i exhortant amb poques i senzilles paraules. Han de comportar-se com a joglars a les festes, anar a trobar a la gent i animar-la com a joglars del bon Déu, per commoure el cor dels homes i elevar-lo al goig de l'esperit. I no pas com a trobadors, que cerquen ser "estrelles" per a benefici d'ells mateixos, per obtenir i gaudir de l'adhesió i l'admiració de la gent –com més millor– envers la seva personalitat i les seves qualitats.

No obstant, si ens fixem en la nostra vida ordinària, la majoria de nosaltres alguns matins ens llevem amb mal humor, tenim com una boirina d'angoixa. És el que l'escriptora francesa Françoise Sagan anomenava al títol de la seva obra "Bonjour Tristesse". Malauradament, la tristesa forma part de la nostra existència. Diem també a vegades que ens avorrim, quan sentim una mena de malestar o d'inquietud, el que significa que "avorrim" o que no ens agrada alguna cosa, potser que no ens agradem a nosaltres mateixos, que no acabem d'estar del tot còmodes a la nostra pell.

El filòsof i teòleg danès Soren Kierkegaard descriu molt bé a les seves obres aquesta malaltia mortal que constitueixen la desesperació i l'angoixa, que enfonsen en la depressió la vida de moltes persones, i que veiem com s'estén cada vegada més a la nostra època. També Sigmund Freud ho reflecteix a la seva obra "El malestar de la cultura". Per a ell, la Natura ens ha fet amb un desig infinit de plaer i de felicitat, que supera amb escreix les possibilitats de donar-hi sa-

tisfacció al nostre món; és aquesta topada amb la realitat, doncs, el que genera un malestar, amb la tristesa i l'angoixa subsequents. Ara bé, des de la nostra perspectiva de cristians, com s'explica el procés de l'angoixa i sobretot, com en podem sortir?

No són les teràpies habituals -de resignar-se i distreure's- el camí més recomanable. Pels que ens adherim al Cristianisme, no ens hem de resignar i distreure'ns, ans reconèixer que el que sentim des del fons de la nostra ànima és la crida a l'Infinit, a l'Eternitat en Déu. Per a nosaltres, l'home està fet per a l'Eternitat, pel Sentit, com ens recorda el títol de l'obra de Viktor Frankl "L'home a la recerca del Sentit", on pren distància respecte als enfocaments de Sigmund Freud. La persona humana està abocada a la Totalitat, i la fugida endavant que representen les distraccions no és la solució. Quan ens recolzem en les coses concretes i petites del món, el millor que ens pot fer Déu és treure-les del nostre abast, apagar-nos les "enganyoses" llums que ens fan.

A la 1ª biografia de Tomàs de Celano se'ns explica com Sant Francesc va fer moltes vegades, fins i tot cada dia, aquest procés. Sant Francesc no se'ns apareix com un cercador de Déu; és més aviat Déu que el va a buscar a ell. D'entrada, sembla talment que Déu li injecti angoixa a l'ànima i malestar al cos, amb el resultat de fer-li experimentar els símptomes d'una depressió. Res del que abans li agradava, com sortir al camp a passejar, li serveix de consol ni el calma; fins i tot va intentar tornar a anar a lluitar per esdevenir cavaller, sense resultat. Els grans místics com Sant Joan de la Creu ho han anomenat "la noche oscura del alma". És com si Déu ens anés apagant els llums de tot allò que ens agrada, de les coses i situacions en les que falsament trobem recolzament. Però enmig de "la nit", quin és aleshores l'itinerari cap a l'alegria de Sant Francesc?

Enfrontat a l'angoixa i als sentiments de desesperació que li produeixen situacions com les relacionades amb l'exercici de la llibertat com a ésser indeterminat, o al davant de la malaltia que el pot llençar a l'abisme de la mort en qualsevol moment, o al prendre consciència de no ser capaç de fer el que ell mateix voldria fer, quan ja no hi ha res que el distregui ni el calmi, quan "se li han apagat tots els llums", com ho supera Sant Francesc?

Repetidament se'ns descriu que en un moment determinat, Déu "visita" a Sant Francesc, i li fa sentir una dolcesa infinita al cor; ho hem experimentat molts, amb més o menys assiduïtat, hi ho anomenem experiència religiosa o experiència de Déu. Així ho va tastar per primera vegada Sant Francesc abraçant al malalt de lepra; i ho cercava constantment en la trobada amb totes les perso-

nes i en la pregària, i això el movia a pregar allà on fos. Déu sempre el va anar a buscar, i així ho reconeixia ell mateix, tal com ho reflecteixen les expressions que feia servir sovint als seus escrits, com són ara "El senyor m'hi conduí", o bé "El senyor va fer". Sant Francesc era molt conscient que és Déu mateix el qui el feia anar entre els leprosos i allí començà la seva alegria. Va trobar l'essencial, la veritable alegria. Un Sant posterior amb una gran capacitat d'introspecció com Sant Ignasi de Loyola, la va descriure molt bé com a "consolación sin causa aparente".

L'itinerari o el procés cap a la vertadera alegria, la sortida de l'angoixa i de la depressió, com a cristians, per tant, és acceptar que Déu ens apagui tots els llums i després deixar també que ell ens sedueixi el cor, i ens faci viure l'experiència de que allò que abans era amarg i ens molestava –que avorriem com el leprós- és torna dolç, amb una dolçor i una llum que ens fan sentir una veritable alegria. És com trobar un tresor amagat, el mateix que passa amb la pobresa, entesa com a pobresa de cor, que finalment és com l'altra cara de la veritable alegria. Tot plegat, per tal de posar-ho després en pràctica de forma continuada en la nostra vida, concretament exercint la misericòrdia en les relacions humanes, amb els que són realment els nostres germans. És com adoptar un cor nou, experimentar una resurrecció –una conversió- a una nova vida, un procés que com a penitents hem de fer constantment al llarg de la nostra vida. Sant Francesc mateix, com veiem, va fer aquest procés moltes vegades al llarg de la seva vida.

Sant Francesc es reconeix en l'Evangeli; quan en el text se'ns diu "Prediqueu que el Regne de Déu és a prop", sent que és el que ell vol, el que ell desitja i el que ell vol fer, i així ens ho diu després de l'experiència que ha fet de Déu. I el procés no s'atura aquí; la crida del Senyor es concreta en el servei als leprosos al que es dedica amb passió, mogut per aquest gust que ha sentit de la veritable alegria.

El Cristianisme és possible de ser viscut; com Sant Francesc, altres persones ho han fet al llarg de la història. L'escriptor romanès Nicolae Steinhardt, un intel·lectual molt respectat al seu temps i un clàssic de la literatura del seu país, al seu llibre "Diari de la Felicitat", ens explica com va trobar la fe mentint al tribunal per salvar els seus companys i anar ell mateix a la presó; beneïda mentida, ens diu, que m'ha dit a cau d'orella el Crist! Si hagués dit la veritat ell es salvava però tots els altres anaven a la presó. Aquesta mentida desvergonyida, dolça i extremadament sagaç, com ell mateix ens la descriu, li va permetre tenir l'experiència de Déu, sentir el goig profund que ve de Déu i que ja el va voler

fer seu per sempre; és va convertir de cor, va trobar la fe i va creure la resta de la seva vida, va voler ser de Déu per sempre! Ens descriu com Crist estava amb ell a la presó, i li proporcionava una felicitat molt intensa. Si a la vida normal el despertaven les preocupacions, a la presó es despertava d'alegria.

Va tenir fins i tot una visió de Jesucrist envoltat en una llum blanca i brillant, i va sentir que tot ell era llum, en una felicitat total, trobant-se com banyat en la llum que resplendia Jesús i que van veure els tres apòstols que es trobaven amb ell al Mont Tabor a Galilea, a l'escena de la Transfiguració de Jesús que se'ns descriu a l'Evangeli. Es va fer batejar per un Pope ortodox –amb una clara intencionalitat ecumènica- a la mateixa presó, i més tard en sortir lliure es va fer monjo. Aquesta vivència del Cristianisme dota la persona d'un poder transfigurator molt gran, li permet transfigurar el Cosmos sencer. És una experiència de felicitat autèntica.

Quan Nicolae Steinhardt es recrea en el llibre del Quixot, ens explica l'admiració que li produeix el Quixot, com l'impressiona la seva capacitat de veure coses més enllà de les aparences: l'escena d'una venta que veu com un castell, les dones que li semblen princeses, les escombres que per a ell són armes....El creient, a semblança del Quixot, té encara més desenvolupada la capacitat de transfigurar la realitat, de trencar les aparences i veure el cor de la realitat, la realitat tal com és i no com s'apareix.

També Fiodor Dostoievski, al poema del Gran Inquisidor, dins de la seva obra "Els germans Karamazov", ens transmet una experiència semblant quan es recrea en una escena on Jesús està escoltant en silenci com el Gran Inquisidor, que l'ha tancat a la presó a Sevilla després de ressuscitar una nena que havia mort, li retreu el món tal com és, ja que pensa que seria millor sense llibertat. Jesús el deixa acabar, i per tota resposta li fa un petó amb dolçor a la boca de l'ancià, que li obre els ulls i el fa estremir; tot i que estava decidit a fer-lo matar a la foguera l'endemà, li obre la porta i el deixa lliure, dient-li, això sí, que no torni mai! Al vell Gran Inquisidor, aquell petó li va fer veure el món a la llum de l'Evangeli, tal com és en realitat. Perquè, certament, la fe ens posa en contacte amb la realitat; el Cristianisme, viscut de veritat, es ebullició d'amor, escàndol i pura bogeria! És una manera de viure que constitueix la recepta de la vertadera alegria, de la felicitat que proporciona el goig que ve del Senyor.

Després d'haver desenvolupat extensament el tema de la veritable alegria, a partir dels textos que havíem llegit com a preparació abans de la sessió, Fra Jacint Duran ens va introduir el text de l'estigmatització de Sant Francesc, per fer-nos una última reflexió inspirada en aquella escena. Com Sant Francesc, greu-

ment malalt i ensorrat físicament, demana un senyal, i tot veient un serafí majestuós baixat del Cel, sent el dolor de les llagues, talment com el Crist a la creu. Creu, resurrecció i paradís és el mateix; la mort és un pas cap a la vida autèntica. Tot cristià ha de poder repetir de cor el que va escriure el poeta nostrat, Joan Maragall: "sia'm la mort una major naixença"; els sentiments cristians són així de paradoxals!

La identificació de Crist amb Déu ens fa compadir a Déu, i aquesta compasió ens fa sentir la joia de la mateixa identificació amb Ell. El camí de l'alegria passa per la creu, que ens porta a compadir-nos i a identificar-nos amb Déu. L'alegria cristiana no existeix per si mateixa, no la trobarem si la busquem; s'ha de procurar sempre la donació absoluta als altres, perdent-nos en l'entrega pels nostres germans, i l'alegria –si l'hi dona la gana, podríem dir- vindrà al darrer. El desig de Déu, la recerca de Déu, consisteix en deixar-se seduir i deixar-se fer per Ell, que és El que dona vertader Sentit a la nostra existència; amb el sentiment d'un immens agraïment, com el que li expressà tan bellament Sant Francesc, dient-li "Vos que heu mort per Amor del meu amor", ja que com diu Ramón Llull, la justificació i el perdó dels nostres pecats que ens ha portat amb la seva mort és la nostra alegria.

Finalment, el torn de preguntes va permetre a Fra Jacint Duran insistir en el caràcter paradoxal de l'alegria cristiana, que ens ve a trobar quan les coses van malament, perquè precisament ve de Déu! El sofriment de la creu, l'amor màxim envers els homes, porta l'alegria de la resurrecció! La qüestió fonamental és obrir-nos o no al Crist, acceptar o no la presència de Déu en Crist. Com al Calvari, amb l'escena de les tres creus on Crist es troba acompanyat pels dos lladres, un a cada cantó, i un d'ells –el que anomenem el bon lladre- l'accepta i l'altre no; es tracta d'optar lliurement, d'escollir el Cel o l'infern!

Com a cloenda, Fra Jacint Duran va compartir en veu alta el seu convenciment que una de les coses que ens falta als cristians d'avui en dia és fer "surar" més l'experiència que tenim –que sovint és molta- cap a "la superfície", per tal de que sigui més visible per a la resta de la gent; treure'ns la vergonya, tot acceptant la contradicció, el fet que la veritat va a cavall de la paradoxa. Ens va recomanar tornar a parlar de Déu, de l'experiència que en fem; hem de comentar-ho amb la gent no cristiana que també tenen a vegades la mateixa experiència obrant el bé i no troben referents per identificar-la, conscients com som que la felicitat la dona el fet de trobar el vertader Sentit a la vida.

(Recull la ponència, repassada per el orador. Carles Cascante, ofs)(23-02-2019)

RECÉS DE QUARESMA, a Balaguer (23 març 2019)

Josep Maria Segarra, ofmcap

1. Déu té nom: Ell és sempre amb el seu Poble.

solidari dels pobres i oprimits,
consciència i clam en els profetes,
fent memòria contra tants oblots.

Quaranta anys pel desert, l'Egipte enrera,
fent camí, l'horitzó verge al davant,
llibertat que és tot festa en l'assemblea,
terra nova que el poble va creant.

Som temptats de tornar al vell esclavatge:
els vells ídols són dolços d'enyorar...
Car seguir l'Esperit vol dir tothora
inventar, de bell nou recomençar.

Però el nou pa el pasta un poble que treballa,
la suor raja alegre siés per tots;
llet i mel regalimarà la terra,
oliveres i palmes trauran brots.

I Jesús ens dirà: "Convé que sigui",
i obrirà al Cel les bragues de la creu,
i els clavells duran sang del seu Calvari,
i la vida de tots tindrà aquest preu.

2. Senyor, no ens deixis, t'ho demanem,
en el mal que tan sovint fem.
No t'allunyis, Senyor, revela't Salvador.
Dóna'ns un cor nou perquè et vegem.

a. Cercant miratges, lluny de la llar,
hem perdut el nom que ens vas dar.
El camí de retorn va de la nit al jorn;
l'esperança ens hi fa caminafr.

b. Què lluny seria la salvació,
si el Senyor, com a prova d'amor,
no ens hagués enviat el seu Fill estimat,
en la lluita amb el mal d'aquest món.

3. T'estem cridant tota la nit, Senyor,
hem errat el camí.
T'estem cridant tota la nit, Senyor,
ja no tardis més a venir.

a. D'eslògans i de veus ens hem cregut el so,
i són miratges al desert,
no són paraules de debò,
ens hem anat venent la llibertat i el cor,
i ens hem comprat seguretats,
que eren paranys amb tanca d'or.

b. Oh, fes-nos retornar
al sol dels teus camins,
la teva pleta és el desert
que hem enyorat desert endins.
Vas dir que el Bon Pastor deixa tot el ramat,
per una ovella que en la nit,
una tants sols, s'ha esgarriat.

4. a. Pietat, oh Déu, Vós que sou bo,
Vós que estimeu, perquè sou l'Amor.
Renteu-me bé del meu gran pecat,
purifiqueu el meu mancament.

b. Prou reconec el meu pecat,
i el mal que he fet sempre el tinc present.
És contra Vós, contra qui he pecat,
i en Vós he ofès tots els meus germans.

c. Creeu en mi un cor ben pur,
feu-me sentir vostre Esperit Sant.
No m'amagueu vostre esguard serè,
torneu-me el goig de la salvació.

5. a. El camí que feu Jesús,
Ell tot sol el va seguir,
oh, Ell tot sol per tots nosaltres,
Ell tot sol el va seguir.

b. El camí que jo he de fer,
ningú no el pot fer per mi.
Oh, l'he de fer jo amb tots vosaltres,

ningú no el pot fer per mi.

c. Caminant al costat vostre,
portaré la meva creu.
Oh, tal com Jesús en el Calvari,
portaré la meva creu.

d. El camí que ens cal recórrer,
tots plegats l'hem de seguir,
Oh, amb els qui han anat al davant nostre,
tots plegats l'hem de seguir.

6. Senyor, la vostra Creu és el senyal del cristià.
Vós mateix ens ho va dir:
"Qui vulgui ser deixeble meu, que agafi la seva creu,
i em segueixi".
Em demaneu de ser fidel i d'estimar encara que
costi, fins a donar la vida per amor,
tal com ho va fer Vós.
Ajudeu-me a ser valent per a seguir-vos pel camí
del Calvari, amb l'esperança certa de viure la
Resurrecció, amb Vós i amb els germans.

7. Senyor,
porteu-me per camins
de silenci i de sontemplació,
perquè vagi descobrint
la immensitat del vostre amor
iles meves riqueses interiors.
Des d'ara, Vós habiteu en mi,
i, sense que jo me n'adoni,
em guieu per camins
de fidelitat i d'amor,
que són inici de vida eterna.
Feu que estimi la pregària
perquè hi pugui
escoltar la vostra veu
i entreveure la plenitud
de vida i de felicitat
que ens teniu preparada.

8. Senyor,
Vós em demaneu que prengui cada dia
la creu de la fidelitat

i que us segueixi;
la vostra proposta és eïgent
i sovint m'espanta.
Vós heu estat fidel, per amor,
fins a donar la vida en la creu;
i així heu obert a la humanitat
el camí que condueix a la Vida.
Feu-me valent com Vós,
per anar ja, des d'ara,
pel camí de la fidelitat,
que és camí de vida eterna.

9. Una vegada més us diem amb sinceritat
que us estimem i volem ser fidels
a la nostra vocació franciscana,
però necessitem la força del vostre Esperit
per a no perdre la confiança i continuar el camí.
Gràcies per la vostra fidelitat.

10. *Benaurats els pobres en l'esperit, perquè d'ells és el Regna del Cel* (Mt 5, 3).
N'hi ha molts que persistint en les oracions i oficis practiquen qui-sap.les abstinències i
afliccions en llurs cossos, però per una sola paraula que els sembla d'ésser injurioses a
llurs persones o per qualsevol cosa que se'ls prengui, escandalitzats,
de seguida es contorben, aquests no són pobres d'esperit, ja que els qui són
veritablement pobres d'esperit, s'odien a si mateïxos i estimen els queels peguen a la
galta. (Admonicions, XIV).

11. Benaurat l'home que suporta el seu proïsme en la seva fragilitat, tal com voldria
ser suportat per aquest si es trobava en un cas semblant (Admonició XVIII).

12. Benaurat l'home que estima i respecta el seu germà tant quan és lluny d'ell, com
quan és amb ell i, que al seu darrere, no en diu res
que amb caritat no pogués dir al seu davant (Admonició XXV).

13. On hi ha misericòrdia i discerniment, allà no hi ha suplerfuïtat i enduriment.
(Admonició XXVII).

14. Benaurat el servent que no s'envaneix més del bé que el Senyor diu i obra per ell
que del que diu i obra per un altre. Peca l'home que del seu proïsme
vol rebre més del que ell vol donar de si mateïx al Senyor Déu. (Admonició XVII).

1. SOM PENITENTS D'ASSÍS

El Moviment Penitencial abans i durant Francesc agrupava homes i dones, laics i clergues seculars, amb inquietuds espirituals, apostòliques i solidàries. Francesc i Clara s'integren en aquest Moviment – Rivotorto, bressol dels Penitents d'Assís i de la família franciscana (1206 – 1209) - Aquests penitents tenen cura dels leprosos, pregunten amb l'oració comú dels altres grups, demanen almoïna. Primers "capítols" franciscans: la "revisió de vida" a Rivotorto. – Altres fraternitats de penitents imiten la vida dels germans de Rivotorto. – Francesc esdevé guia de molts penitents.- Clara funda la fraternitat penitencial de sant Damià (1012- 1015) segons la "Forma de Vida" rebuda de Francesc.

2. GERMANS DE PENITÈNCIA

Els Frares Menors i l'inici del primer Orde franciscà a la Porciúncula (1209) - Les Germanes Pobres i l'inici del segon Orde franciscà a sant Damià (1215) – Els Penitents franciscans i l'inici del terç Orde (Ofs i Tor) amb la Carta als Fidels (1215) i El "memoriale" (1221): Viure o no viure en Penitència (carta Fid) i elements jurídics: Objectors de consciència – Litúrgia de les Hores – Dejunis i penitències – Austeritat en el vestir i el menjar – Malalts – Reunió mensual – Testament – Sacerdots seculars – Ministre i Consell – Ritual vestició i professió – Testimoni de Jaume de Vitry: (Inicis del Tor).

3. ¿QUÈ ENTÈN FRANCESC PER "PENITÈNCIA"?

La conversió és un regal de Déu. "Quan el Senyor em féu la gràcia de començar a FER PENITÈNCIA" (Testament) – Canvi de vida: "Poc després vaig deixar el segle" (Testament) – "Senyor què, voleu que faci?" (Pregària Crist de sant Damià) – Abraçada al leprós: Em vaig sentir diferent (Testament) – El relat de l'Evangelí de la Missió a la Porciúncula.

4. LES ADMONICIONS

“Cal evitar el pecat d’enveja” (Adm 8). Envejar el germà és un pecat de blasfèmia. – “Que ningú no s’alteri del pecat d’altri” (Adm 11). Res no ha de desplaure al servent de Déu fora del pecat – “Benaurats els pacífics perquè seran anomenats fills de Déu” (Adm 13). No podem saber si som pacients i humils, mentre les coses ens van bé... – “La pobresa d’esperit (Adm. 14). El qui és veritablement pobre d’esperit, s’odia a si mateix i estima el que li pega a la galta. “La compassió del proïsme”. Suportar el proïsme en la pròpia fragilitat, com ens agradaria que ens suportessin a nosaltres... I TOTES LES RESTANTS ADMONICIONS.

5. LA REGLA DE L’OFS

Capítol II: *Com a “germans i germanes de Penitència” (els franciscans seglars), per raó de la seva vocació, impulsada per la dinàmica de l’Evangeli, conformin la seva manera de ser i de fer a la de Crist, per mitjà d’un canvi radial interior, que el mateix Evangeli presenta amb el nom de “Conversió”. Degut a la fragilitat humana, aquest canvi s’ha d’actualitzar cada dia (11).*

En aquest camí de conversió, el sagrament de la Penitència esdevé un signe de la misericòrdia del Pare i font de gràcia (12).

- Quan deixem que Déu s’introdueixi en la nostra vida, capgira els nostres plans, és a dir, ens convertim.

- Així ho va fer amb Abraham, Moisès, Pau, Francesc... en cadascú de nosaltres.

- Com a franciscans seglar, hem acollit amb decisió la crida de Crist: “Vine i segueix-me”.

- I per això vivim en un constant Èxode. Poc a Poc, anem experimentant amb Francesc “que tot allò que em semblava amarg es convertí en dolcesa del cos i de l’ànima”.

- Avui, en què són tan qüestionats els compromisos definitius, només podrem viure fidels a la nostra vocació franciscana seglar amb una actitud de conversió constant.

Per a la revisió personal:

- L’espiritualitat penitencial, pròpia del nostre Orde, ens empeny a la purificació constant, ens ajuda a “desapropiar-nos” a ser lliures.

- Francesc patia molt quan veia que hi havia germans que havien començat molt bé i poc a poc s’anaven abandonant a la tebiesa i a la deixadesa.

- Francesc pregava i demanava a Déu que aquests germans redescobriessin el Nord de la seva vida.

- Aquests dies en què s'està celebrant el 40è aniversari de l'aprovació de la Regla de Pau VI, els nostres dirigents i assistents espirituals, insisteixen una i altra vegada en la crisi d'identitat en molts franciscans seglar.

- Sovint ens sentim desmotivats i ho deixem córrer, o anem fent amb inèrcia.

Prendre consciència de la meua pròpia identitat:

- La meua identificació vocacional: recuperar la força de la meua motivació vocacional.

- La meua identificació carismàtica: el carisma rebut de Francesc i formulat en la Regla i en les Constitucions són el meu punt de referència.

- La meua identificació comunitària: Integració en la fraternitat. La fraternitat és "casa meua". Cada germà què és el que necessita i espera de mi? ¿Què és el que rep?.

- La meua experiència de Déu, el conreu de la dimensió contemplativa de la meua vocació de franciscà seglar. Els sagraments de l'Eucaristia i de la Reconciliació.

1- Introducció

Les Cartes de Santa Clara són un tresor per nosaltres. Transmeten de manera original la seva experiència espiritual, que podríem resumir com el desig de l'Estimat i repòs en l'Estimat. El profund desig de comunió amb Déu, estretament lligat amb la comunió fraterna.

2- L'estil de les cartes

En les quatre Cartes es nota un estil elegant i cuidat, amb un llenguatge ric i elaborat, a diferència del to més senzill i auster per exemple del Testament, que tot i ser un text preciós mostra un estil sobri, amb menys floritures literàries. Possiblement influeix el fet que Clara es dirigeixi a una dona de condició d'alt llinatge, i amb l'estil de correspondència propi del segle XIII, no sempre fàcil per la nostra mentalitat d'avui. I també és legítim pensar amb la intervenció d'una secretària, sigui una germana o una altra persona, per ajudar a la seva redacció.

3- Apropament a la IV Carta de Clara a Agnès de Praga

En la 4ª Carta es nota que Clara és conscient de la proximitat de la seva mort, està escrita després de la tornada de la seva germana Agnès a Sant Damià (inici del 1253) i abans de l'11 d'agost del mateix any¹.

1 I. OMAECHEVARRIA, *Escritos de Santa Clara y documentos complementarios*, BAC, Madrid 2004 p. 399-404

Clara parla a Agnès *amb cor*. Expressa els sentiments amb vivesa i de manera entrañable. I més encara quan li parla de Jesús. Les lletres destil·len estimació i un coneixement molt íntim d'Ell. Amb un llenguatge senzill i poètic a la vegada, va expressant molta profunditat, com en aquests versets:

La bellesa del qual (de Crist) admiren

sense mai parar les milícies celestials.

El seu amor convida, la seva benignitat emplena,

i la seva suavitat sacia;

el seu dolç record il·lumina;

el seu perfum farà reviure els morts

i la seva visió gloriosa farà feliços

tots els ciutadans de la Jerusalem celestial (4CtaCla 9-13).

Es fa evident que, Clara, davant la benignitat del Senyor experimenta plenitud interior, davant la seva visió experimenta repòs, davant el seu amor felicitat, i recordar-lo l'omple de llum.

En la carta hi trobem paraules que formen part del llenguatge místic, amb diversos símbols amb els quals vol expressar el seu anhel més profund.

Un d'aquests símbols és l'*esponsal* que travessa tota la carta. Ho fa servint-se de frases del Càntic dels Càntics que ella ha personalitzat. La seva apassionada evocació de l'Espòs Celestial, no és un fervor mel·líflu, enlairat, desentès o que no toca terra. Al contrari per Clara l'espòs celestial és el Crist pobre i crucificat que dona sentit ple a la seva vida.

Igualment em sembla important subratllar que està farcida de cites bíbliques. El Càntic dels Càntics, és el llibre més citat de l'Antic Testament, en el Nou Testament. I curiosament també és el més citat la 4Cta (Ct 1, 1.3; 2,4.6; 8,3). Es notable també la influència joànica (Jn 1,29; Ap 14,3-4; 21, 2.10) i quinze cites bíbliques diverses.

2 Luis Alonso Schökel, *El Cantar de los Catares o la dignidad del amor*, EVD, Estella, 1990.

3 Mt, 11,25; 12,50; Lc 2,12; 14,15; Lam 1,12; 3,20; Salm 45(44),10; Proverbis 3,3; Savi-esa, 7,26; Eclesiàstic 45,1; 1Co 3,3; 11,2; 1Tes 1,6; Tito 2,13; He 1,3.

4 Perfums de nard i àloes, essències de mirra i encens, fruits exquisits de l'hort, xiprers, pomera, cedre, canyella. Només hi ha el parrupeig de les tórtores i en la veu humana dels nuvis s'escolta concentrada l'harmonia de tots els sons, L. ALONSO SCHÖKEL p.47

Hi trobem frases i paraules gairebé literals, però el que més m'ha corprès ha estat veure com Clara s'apropia d'elles, les personalitza. Al meu entendre, les relabora donant-les el sentit que s'avé amb la seva experiència (per adonar-se cal llegir el text bíblic juntament amb la frase que Clara construeix). Em sembla que Clara es diu a si mateixa a través de la Paraula. O dit d'una altra manera, la Paraula de Déu li surt a camí de les aspiracions més profundes, i rellegeix la seva biografia i experiència de fe a la llum de la Paraula.

Trobo suggerent que Clara tingui preferències pel Càntic dels Càntics, un llibre que potser tenim un poc oblidat. Aquest llibre, generós en el repertori de plantes i fruites oloroses⁴. On els aromes i sabors són àmbit i, a la vegada, símbol d'amor.

Perquè l'amor te una dimensió corporal, que no s'esgota en la contemplació: sentir, veure, mirar, escoltar. Sinó que l'amor cerca la comunió. I aquest misteri es suggereix i s'expressa millor amb sabors i perfums que embolcallen i penetren. Clara recomana a Agnès que *s'adorni amb les flors de totes les virtuts* (4Cta 17) i al·ludeix al perfum del Crist que fa reviure els morts (Cfr 4Cta 13). Amb açò entenc que la mística ha de tenir cos, s'ha d'encarnar en la vida i, a la vegada, té també una dimensió ecològica.

4- Atraieu-me: l'experiència de ser atrets

Atraieu-me! Que bonica la petició de Clara, fent-se seves les paraules de l'estimada del Càntic dels Càntics. Atraieu-me, vers Tu, Senyor.

I és que som atrets per l'amor il·limitat de Déu, *Pare de les misericòrdies (Tescla2)*, que se'ns regala gratuïtament, no pels nostres mèrits, sinó per la seva misericòrdia, que ens surt a camí. Ell té la iniciativa de comunicar-se amb nosaltres, de dirigir-nos la seva Paraula i açò ens fa reviure (humanament una de les coses que ens fa feliços en la vida és saber que algú ens espera a casa, que som important per algú, que tinc un lloc en el cor d'algú).

Voler ésser atrets ens porta a descobrir que estem acompanyats. No estem buits, ni estem mai soles, sinó sempre acompanyades, *qui m'estima, guardarà la meua paraula; el meu Pare l'estimarà i vindrem a fer estada en ell* (Jn 14,23). Sempre hi ha una Presència amb nosaltres.

Aquesta convicció de fe, de que l'Esperit del Ressuscitat està nosaltres (Cf Rm 5,26), ens ajuda a acceptar positivament la nostra condició fràgil i limitada, i deixar de considerar-la com un obstacle entre Déu i nosaltres. Amb paraules de Clara a Agnès, se'ns convida a unir-nos de tot cor a Crist: *Benaurada tu, que se t'ha concedit el sagrat festí, en el qual t'has unit de tot cor a Crist*.

La comunió amb Déu, l'experiència mística, mai es un recentrament tancat sobre sí mateix, sinó que sempre porta a l'altre. M'agrada molt el que diuen uns estudiosos, Clara era "*amiga de la soledat i germana de la ciutat*" .

5 MARTINA KREIDLER-KOS, ANCILLA RÖTTGE, NIKCLAUS KUSTER, *Cara de Asís: Amiga de la soledad, hermana de la ciudad*. Herder 2008.

6 Willigis Jäger, *La oración contemplativa*, Edic. Obelisco, Col. Aguas-Vivas Barcelona 1989, p. 36-38

5- Atraieu-me, com experiència mística

Crec que a Clara se li pot aplicar el que diuen els entesos sobre la mística. No és tracte de fer-se u amb Déu. Sinó de donar-se compta en l'experiència de la unitat que ja existeix des de sempre. O sigui, que el místic no aconsegueix la unitat, sinó que Déu li fa el regal de caure en la compte d'aquesta unitat sempre present. Ell és en el més profund de la vida, de tot el creat. I aquesta consciència no l'estanca, sinó que el manté viu en una constant recerca⁶. I Clara expressa el desig de unitat que ja és present dient: *¡Atraieu-me! ¿Correrem rere l'olor dels teus perfums, oh Espòs celestial. Correré i no defalliré fins que m'introdueixis en el celler* (4Cta 30-31).

Un altre aspecte de l'experiència mística de tants sants i santes. És la "inefabilitat". És "indicible", "no pot ser explicada". Però així i tot intenten comunicar-la, però ho fan amb un llenguatge simbòlic, que evoca, suggereix, no defineix.

D'aquí que Clara també parla de la comunió amb Déu, valent-se preferentment del llenguatge de l'amor citant el Càntic dels Càntics: *perfum, besada, abraçada*, perquè són símbols fonamentals de l'experiència humana i són els que expressen millor una determinada experiència, de intimitat, de relació, d'amor.

No es tracte de fer una interpretació psicoanalítica lleugera, segons la qual el llenguatge dels místics faria referència a imatges de tipus afectiu-eròtic, fent una sublimació sexual. No. És molt més seriós: es fa referència a aquest símbols perquè tenen una sintonia particular amb l'experiència que vol ser despertada. Així i tot són imatges, la realitat a la qual es refereixen és més gran i inabastable.

Arribats aquí goso dir que la mística de Clara té tessitura d'encarnació, perquè s'ancora en l'experiència de vida. I açò ho considero molt valuós, perquè massa vegades, en relació a la "mística", hi sol haver moltes resistències, pel fet que en nom seu, s'han promogut tota casta d'escapismes. Però la mística de Clara té pes. Té cos, lloc, tessitura de viscut i ens ho diu en les ressonàncies del pessebre i la creu de Jesús. Amb açò vull dir que viu la mística del servei, per adonar-se'n només cal llegir els testimonis del Procés de Canonització.

7 PCL VI,7 "Y añadio que lavaba con sus manos los bacines de las hermanas enfermas" i d'altres testimonis també ho diuen.

8 JOSE TOLentino MENDONÇA, *Vers una espiritualitat dels sentits*, Editorial Fragmenta, 2016 p. 36.

El Jesús de Clara, el que cala en ella de l'Evangeli ho resumeix en dos eixos: El pessebre i la Creu. L'abaixament, la pobresa, la humilitat, el lliurament de si mateix. Aquests són els perfums que l'atreuen i impregnen.

I ara per seguir aquesta reflexió, em valc també de la simbologia. L'olfacte és una via immensa per al coneixement, i ho és de manera tant subtil! Actua en nosaltres despertant-nos vers un contacte de unificació amb el món. Hi ha una gran informació que es desprèn dels éssers, de les coses, dels ambients, que només es percep a través de l'olor. Quantes vegades, de manera imprevista, una informació olfactiva arrabassa de la profunditat del nostre inconscient un record: de la infància, un armari vell, una estació, una persona que hem estimat, l'aroma del pa acabat de coure. Les olors ens connecten amb la realitat (per exemple l'olor d'un hospital em diu malaltia, salut, dolor, fragilitat... etc). I goso dir amb paraules d'un poeta: "Que potser és l'olor de Déu el que ens porta a Déu?"⁸ I afegiria: a Clara l'aroma de Jesús la porta a Jesús.

6- El perfum del pessebre

És la fragància de la pobresa de l'Infant recolzat en el pessebre... de la humilitat de Crist i els innombrables treballs i sofriments que va suportar (4Cta 20-22).

El perfum del pessebre ens impregna i parla d'encarnació, de fer-se un de tants, de viure amb més humilitat. L'aroma que em fa reconèixer que som terra i estem interaccionats amb tota la natura, fills i filles del *Pare de les misericòrdies*. L'aroma del "pessebre" ens regala uns ulls nous, des d'un lloc de vulnerabilitat i feblesa. Ens genera capacitat per fer fraternitat, de retornar a una manera de viure més senzilla, de ser agraïts, de saber gaudir en l'austeritat volguda, de viure el goig de les coses petites.

Per viure els goigs de les coses petites necessitem que la mirada s'assereni, per viure atens a la realitat i poder descobrir tot el que se'ns dona gratuïtament: que el sol surti

cada dia, la bellesa del mar, que visquem amb altres persones, l'aire que respirem, els arbres, els bancs del parc, que tinguem aigua... El que impedeix aquest goig es el fet d'estar acostumats a tenir-ho i que ens sembli "normal". Es important que no necessitem situacions especials per valorar el que tenim. Petites coses però reals i importants. I agrair-les. Valorar-les. Compartir-les.

7- El perfum de la creu

Com diu Clara: *la caritat inefable, per la qual Jesús va sofrir a l'arbre de la creu* (4Cta 23-26), és l'essència de la donació total de si mateix.

Clara té la mirada posada en *l'arbre de la creu*, i el seu cor descansa en Jesús, en els *molts treballs i penalitats que va suportar per la redempció del gènere humà*. Al meu entendre aquesta contemplació genera en Clara una constant entrega total de si mateixa en la vida quotidiana del petit monestir de Sant Damià. Mirant al Crucificat treu la força interior per realitzar la seva entrega en els molts treballs de cada dia. Ser atreta i ser enviada, com crida i missió, són els dos moviments que el cor, sent com forces interiors.

Clara va viure amb tal intensitat i altura l'amor al Crist i, a la vegada, el servei fraternal amb tal intensitat i altura que com ella ningú.

Amb la imatge de l'espill i, posant en boca de Jesús, les paraules del llibre de les Lamentacions, es *dirigeix als transeünts* (Lm 1,12), a nosaltres, i ens diu que: ens *aturem per meditar: mireu i veieu tant de dolor* (4Cta 25). L'autèntica mística ens apropa al sofriment humà. I ella mateixa, amb paraules bíbliques, respon a Jesús: *No t'oblidaré mai* (Lm 3,20). Clara porta Jesús gravat al cor. No l'oblida mai i constantment fa retornar el seu cor vers Ell.

Potser ens convida a viure l'amor que *suporta*. L'amor que suporta les petites morts de cada dia, aquelles que ens vénen donades. Són les pròpies limitacions, les dificultats en la convivència, les impaciències interiors que maldem de no treure cap a fora, exercitant la paciència amb els altres i amb nosaltres mateixes, anar practicant la misericòrdia en la mirada vers els altres, deixant a Déu tot judici, esforçar-nos per *no prendre per l'ansa que crema* el que ens diuen o fan les persones amb qui vivim, pregar per elles, viure practicant cada dia l'amabilitat, l'agraïment, el somriure franc.

8- L'oració, àmbit d'atracció

L'oració és el lloc, no físic, sinó íntim, on es respira Déu. Pregar és deixar-se introduir en un hàbit còsmic on l'univers sencer es percep com absoluta gratuïtat. El teu ésser orant i Déu.

El Déu que es descobreix en la pregària no és un Déu indiferent, ni absent. El Déu que l'olfacte orant descobreix per tots els racons de l'ànima, és un Déu Proper, Amic, Enamorat.

I "som per a Déu l'olor de Crist" (2Co 2,15), podem olorar Jesús, el Senyor, perquè Ell ha elegit des de sempre, agermanar-se amb la nostra realitat de carn i os.

Amb el desig que el pobre vas d'argila que som cadascun, sigui l'instrument del que Déu es vulgui valer per escampar la fragància de Crist. En un món que, a pesar de tot, té olfacte fi per percebre, entre les moltes olors que l'entabanen, l'aroma inconfusible de l'amor que s'entrega; d'un amor que té molt de diví, perquè és plenament humà.

I l'olfacte està relacionat amb el Do de Discerniment: el do de saber ensumar (olorar) la bondat de les coses, açò és, obrir-nos interiorment a una altra forma de valorar el món que ens rodeja. Hi ha ambients, espais amb forta olor de mort, de rigidesa, de «ranci», i altres amb olor de vida, llibertat, frescor, amplària... Podem preguntar-nos quina olor fan la nostra vida i els nostres entorns. I també quines són les olors dels empobrits, dels refugiats, dels migrants, de les persones d'altres cultures i religions, i com aquestes olors ens afecten i impregnen les nostres vides, els nostres espais eclesials i socials ampliant-los i dotant-los de nous significats.

9- Algunes derivacions

El símbol, no només evoca, sinó que també recrea d'alguna manera l'experiència viscuda. En dir: *Atraieu-me, correré darrere els teus perfums*, Clara, recrea d'alguna manera aquesta experiència: no només la conta o l'exposa, sinó que d'alguna manera suscita en qui ho escolta o llegeix un bri d'aquesta experiència. I açò es una forma de reviure, de compartir aquella mateixa experiència.

Atureu-vos! (4Cta 24). Avui en una cultura que valora i, a vegades, espera fer mil coses al mateix temps, crec que la humilitat de saber aturar-se i estar atents, és per nosaltres un desafiament. Estar fent el que estem fent. Només una cosa a la vegada. Açò no vol dir que ens sigui un passaport per la mediocritat, sinó que exigeix el lliurament personal de forma plena en cada moment.

Potser que el sentit de la nostra vida es trobi en el caminar cap els altres amb les mans plenes de bàlsams aromàtics (agraïment, atenció plena, somriure, ajudar, acompanyar...) i obrir-nos dia a dia a la sorpresa de Déu. I també obrir-nos a una nova relació amb la natura, cuidant l'entorn i les persones, sense contaminar-la, ni amb pensaments ni accions.

La mística de Clara en reenvia a l'interior d'una existència autèntica. Ella ha trobat sentit a la seva biografia feta d'il·lusions i decepcions, d'èxits i fracassos, de salut i malaltia. Un sentit que ho engloba tot, fins i tot el seu darrer alè: *Gràcies, Senyor, perquè m'has creat* (Santa Clara).

PRESENTACIÓ

Quarta carta a la benaurada Agnès de Praga: *Atraieu-me darrere vostre*

Fem silenci.

Ens han preparat una “cova”.

Ens han reconfortat amb un aliment saborós.

Ens hem preparat decidint venir i deixar-ho tot per ser ara aquí.

Preparem el nostre cor i preguntem a st. Francesc i a sta. Clara per què som tants.

Respirem.

Demanem que la Mare de Déu ens il·lumini. Que la Mare Sta. Clara ens doni comprensió profunda i ens doni salut.

ATRAIEU-ME !

Les Cartes de sta. Clara a Agnès de Praga són una joia de la literatura del segle XIII. En la Carta IV recomana repòs i desig en i de l'Estimat profundament lligats amb la comunió fraterna.

Clara usa un estil elegantment cuidat, sabent-se propera a la mort. Els seus sentiments són expressats d'una manera especial quan parla de Jesús. Davant de la benignitat del Senyor que l'emplena, fa anar símbols, les paraules li queden curtes, esponssals. Es serveix moltes vegades de frases del Càntic dels càntics, sense caure mai en un

estil mel·lifu i acaramel·lat. Per a Clara, l'espòs celestial és pobre i crucificat, i aquesta concepció l'emplena la seva vida.

La Carta IV, de la que es parla avui, està plena de cites bíbliques, donant una pàtina neotestamentària a les frases de l'Antic Testament amb l'afegit d'una paraula o amb un senzill gir de l'ordre de la frase. Aquesta reelaboració de la Paraula de Déu, fent explícita la referència al Jesús pobre i crucificat no implica que la seva espiritualitat vingui imbuïda del Càntic dels càntics, al contrari, l'aprofita. El llibre és generós en detalls sensorials que ens embolcallen en el perfum de Crist.

Però no es queda en els detalls simbòlics, la seva relació vers l'espòs té cos, la seva mística s'encarna en la vida de cada dia, i en una dimensió ecològica.

És en aquest punt que clama: Atraieu-me.

Necessita del seu Senyor, atreu-me vers tu. Som atrets (tots) per l'amor il·limitat de Déu, Pare de les misericòrdies. Ell, que té sempre la iniciativa ens crida i ens revifa. Aquesta atracció té arrels humanes; sempre suposa un goig saber-se important per algú.

Voler ser atrets per Déu suposa que volem ser acompanyats per l'Esperit, i que aquest faci estada en nosaltres. Quan resideix amb nosaltres l'Esperit és quan ens veiem nus, quan ens adonem de la nostra condició fràgil. I des de la nostra fragilitat ens convida a unir-nos de tot cor a Crist.

La comunió amb Déu mai és una concentració en un mateix, (el gaudi de Déu mai és individual), ens fa sortir de nosaltres mateixos per anar a buscar a l'altre.

La mística de Clara no és per fer-se un amb Déu, és adonar-se que està unit amb Déu des de sempre. Ell sempre hi és, és el més profund de la vida i de tot el creat, però no suposa mai un sentiment estàtic. Sempre és un sentiment dinàmic.

L'Amor de Déu no pot quedar tancat en un cor, L'Amor de Déu és expansiu. L'ànima enamorada no pot amagar el sentiment, el que té al cor, Maria ha d'anar corrents a explicar el que li passa a Elisabeth, no hi prou paraules per explicar que passa, i Joan fa un salt al ventre d'Elisabeth, i no es pot explicar, només es pot fer entendre. Atraieu-me, perquè el que sentiré amb tu només és comparable a les sensacions humanes més intenses, però que no es queden aquí.

Aquesta explosió s'ha de portar a la vida quotidiana, la comunió amb el Crist, és un guisat, va fent xup-xup i en acabat, no el menjo jo solet, el porto a taula perquè el mengin també els demés. Que participen de la meva joia.

O sigui que la mística de Clara té cos i pes. El que és el mateix, té que veure amb la vida de cada dia. Per això està basada en el Pessebre i en la Creu.

L'olfacte és una via indispensable pel coneixement, desperta en nosaltres la imaginació, o bé un sentiment. Els olors ens connecten amb la realitat: quan passem per davant d'una fleca, o quan entrem a l'hospital.

Doncs és l'olor a Déu el que ens porta a Déu.

Al Pessebre sentim la fragància de la pobresa de l'infant acabat de néixer, desvalgut. El veiem a ell i en veiem un de més: és com tots. Ens genera la fraternitat, la senzillesa conscientment volguda, el viure les coses petites (que són les més grans).

I per això fa falta que la mirada s'assereni i estiguem pendents de que el sol neix cada dia. ¡Que mai ens assemblí normal la sortida del sol, ni valorar el que tenim, agrair-ho i compartir-ho.

Davant de la Creu el flaire és el de la caritat màxima, que ens va donar Jesús quan és va deixar clavar a unes fustes.

Clara té els ulls posats en el crucificat. Ell la porta a l'entrega als treballs més miserables de la vida de cada dia (penso aquí en sta. Teresa de Jesús). És la força que la porta als demés. En boca de Jesús ens invita a meditar el llibre de les Lamentacions. Meditar el dolor.

Lara es gira constantment a Jesús, sense por a la Creu, és més Jesús ens estima quan les coses no ens van bé, en les petites i grans morts de cada dia.

En l'oració és el lloc íntim on flairem Déu. O hi respirem a l'hora.

Pregar és deixar-se introduir en un hàlit còsmic on l'univers sencer es percep dins un mateix. El Déu de la pregària és proper, amic, enamorat. (el del Càntic dels càntics)
Nosaltres som l'olor de Crist. Cada persona és un flascó de perfum que ensumarà qui se'l trobi.

L'olfacte està vinculat en el discerniment. Ambients i espais fan la seva olor.
Quines son les olors dels emigrants ...

ASSEMBLEA ANUAL DE LA OFS A ARENYS DE MAR

Curs 2018- 2019

Va néixer com a barri de mar de Sant Martí d'Arenys, avui Arenys de Mar, dins el comtat i bisbat de Girona, i es constituí com a municipi independent el 1599. Per protegir-se de la pirateria sarraïna arribarà a tenir 17 torres de defensa, algunes de les quals encara resten dempeus. El 1628, es finalitza l'església parroquial de Santa Maria, embellida més tard amb el retaule major (1706-1711), obra mestra del barroc català realitzada per l'escultor Pau Costa.

Un indret immillorable, El cementiri d'Arenys està situat al turó de la Pietat, un tossol o muntanya amb el cim aplanat, d'uns cinquanta metres d'altura i cap a un quilòmetre de llargada, que fa de contrafort de ponent de la població. Domina una ampla extensió de mar, la vall d'Arenys i els pujols que baixen esgraonadament cap a la costa, presidits al fons pels Tres Turons de Montalt.

Per la seva situació estratègica, s'hi construí al segle XVI una torre de guaita, coneguda com Es Far. El 1575, darrere la torre es va alçar una ermita, dedicada a la Mare de Déu de la Pietat, que donà el nom al promontori. Allí s'originà la curiosa tradició de deixar fumar la canalla per la festa de la Immaculada. Juntament amb l'ermita del Calvari, la capella de la Pietat era un dels principals centres de devoció del poble.

Dos segles de cementiri, Fins al segle XIX, les inhumacions es feien al voltant o a l'interior de l'església parroquial. Seguint les prohibicions sanitàries d'enterrar dins dels nuclis urbans, el 1816 es va iniciar, al turó de la Pietat, la construcció del cementiri municipal, que s'acabà a la dècada següent. Encerclat per un mur, tenia forma quadrangular i més de 350 nínxols. L'ermita hi quedava integrada a l'angle sud-est.

En esdevenir insuficient aquest recinte, s'hi construeix al costat un nou cementiri (1865-1867). Costejat en gran part pels arenyencs. El projectà i en va dirigir les obres l'agrimensor Domingo Casacuberta. Per qüestions administratives, va signar els plà-

nols l'arquitecte Elies Rogent. La torre i l'ermita s'enderrocaren i les restes del cementiri vel fen traslladades al nu, al capdamunt del qual s'edificà una altra capella.

El 1894 s'acorda prolongar el cementiri per la zona nord que, al tombant del segle XX, es va omplint de nínxols, tombes i panteons. El 1998 s'inicià una altra ampliació per la banda nord-oest, segons projecte de l'arquitecte arenyenc Josep Badosa.

De camí al cementiri, Durant molts anys l'únic accés al cementiri des del poble era una drecera, tortuosa i costeruda, que no permetia pas de carruatges. Els cadàvers havien de ser portats a pes de braços. El 1894 es va urbanitzar, el camí, flanquejat per acàcies, que van ser substituïdes per xiprers el 1934. El 1916 es va estrenar el primer cotxe de morts, tirat per cavalls.

Aquest passeig ofereix una magnífica panoràmica progressiva del port, del mar i de la vila d'Arenys, encaixonada entre el turó de la Pietat i el del Mal Temps, els "límits estrictes de Sinera", segons Espriu, i desemboca en una espaiosa balconada damunt del Mediterrani.

Una ciutat per als morts, Travessat el patí d'entrada amb la casa del guarda i l'antiga sala d'autòpsies, el cementiri s'obre en tres grans plantes esglaonades en sentit ascendent, enllaçades per escalinates. Les dues primeres, envoltades de nínxols, tenen al mig uns amplis parterres rectangulars per a inhumacions a terra. Una avinguda de xiprers vertebrava aquests dos replans i s'allunya en bella perspectiva damunt del mar.

*"Quina petita pàtria
encercla el cementiri!
Aquesta mar, Sinera,
turons de pins i vinya,
pols de rials. No estimo
res més, excepte l'ombra
viatgera d'un núvol.
El lent record dels dies
Que són passats per sempre."
Salvador Espriu
(Cementiri de Sinera,II)*

Resum de l'Assemblea Anual de l'OFS de Catalunya 2019 - Arenys de Mar.

Tingué lloc el diumenge dia 12 de maig de 2019, a la Casa de les Escolàpies d'Arenys de Mar.

Seguint la programació del dia, a les 10 h es començaren a retrobar els membres de les diverses fraternitats de Catalunya, i tot prenent un bon cafè tots els germans s'anaven saludant i compartint les seves vivències actuals o ocorregudes al llarg de l'any. Les fraternitats que han assistit enguany són: Arenys de Mar, Badalona, Pompeia, L'Ajuda, Lleida, Igualada, Granollers, Badalona.....

A les 10,30 h. La celebració de l'Eucaristia fou presidida pel pare Provincial dels Caputxins Fra Eduard Rey, amb Fra Francisco Pesquera que fou qui feu l'homilia i Fra Josep Maria Segarra, Francesc Linares i Joaquim Recasens.

Després de la missa una pausa per esmorzar, i seguidament a les 11,45 h, la germana Adelaide Baracco ha començat de desglossar el tema: "Francesc d'Assís" (rabiósament mil·lennial), en una primera part, i el professor Josep Otón en una segona part. Sant Francesc un cristià normal d'una cristiandat normal del seu temps, al igual que una cristiandat normal del nostre temps, però Francesc és un creient convers, que surt de les inèrcies, de les estructures, i en fa una vivència espiritual, llegeix bé l'Evangeli i no en fou sord, el seu cor generós no negava mai res a ningú que li demanés alguna

cosa, sobretot si ho feia "per amor a Déu"; en fa una experiència personal, mil·lenialment s'emancipa, trenca de la tradició, renunciant totalment a la impietat i les cobejances mundanes. Un soldat de Crist cal que comenci per la victòria sobre ell mateix, davant del leprós, que allarga la mà com aquell qui espera rebre alguna cosa, Francesc li dóna no sols una almoïna, sinó que també li fa un petó. La natura fou un trampolí que el portà cap a Déu, Càntic del germà sol, o Lloances de les Creatures. Una lepra d'avui és la injustícia social, el món de les aparences, imatges en les quals ens maquilem...

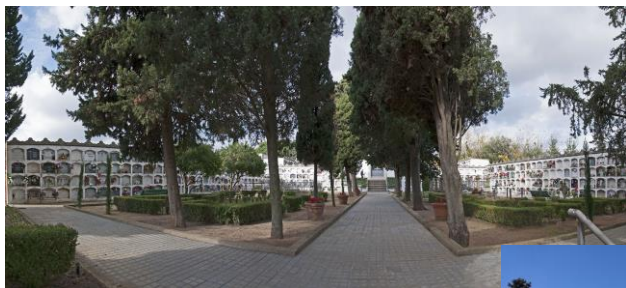
Descobrir que som pobres, però que som estimats de Déu. Viure amb autenticitat i rebutjar les paraules buides i tot fariseisme.

A continuació hi hagué diverses intervencions agraïnt als ponents les seves ponències i vivències d'experiència personal que tan bellament han exposat.

A les 14,15 h. Tingué lloc el Dinar de germanor.

A les 16 h. Hem fet la visita guiada al Cementiri de Sinera per l'Historiador d'Art Joan Miquel Llodrà.

A les 18 h a la sortida, a la placeta davant la claror del Mediterrani, ens hem acomiadat tot cantant L'Hora dels adéus, agraïnt al Senyor la benedicció d'aquesta jornada fraterna.

Benet Coll, ofs

FRANCESC D'ASSÍS

Rabiosament mil·lenial)

Adelaide Baracco

A ser sincers, el títol m'ha "obligat" a posar-me al dia, així que amb l'ajuda inestimable de sant Google, finalment m'he aclarit sobre què s'entén per mil·lenial...

❖ Context social actual (aproximatiu)

diferències generacionals: *generació "babyboom"* (1945-1960): el treball és la cosa més important, l'estalvi també, poc tolerant amb l'oci // *generació "x"* (1965-1985): mileuristes i conformistes amb la feina, els agrada el seu temps lliure // *generació "mil·lenial" o "y"* (1980-2000):

molta formació, mimats, narcisistes, sociables i emprenedors, no poden viure sense la tecnologia, prioritzen l'oci, hedonistes, individualistes i enganxats a les relacions socials, consumidors exigents; tenen molt talent però poca ambició professional; en canvi, donen molta importància a la responsabilitat social de les marques (tracte amb treballadors, canvi climàtic, producció sostenible, etc.). Ja no els interessa el consum per si mateix, sinó per les experiències que possibilita (ex. "per què vols un cotxe, si no és per viure'l?")

❖ S. Francesc va ser un mil·lenial de la seva època?

neix el 1181, la seva generació viu el pas del segle XII al XIII. Podem dir que té alguns dels trets de la generació mil·lenial, sobretot la sociabilitat.

❖ Context socio-polític en què viu Francesc

Comença el despertar de les ciutats. A Itàlia, moviment dels Comuns contra l'imperi germànic que domina Itàlia; 1198: Assís destrueix la roca, símbol del poder imperial; 1199: a Assís esclata la guerra civil entre poble-burguesia i nobles que es refugien a Perugia; 1202: Perugia declara la guerra a Assís, a la que participa també Francesc; fet presoner junt amb els nobles d'Assís, està a la presó un any, quan torna a casa té 22 anys (1203).

❖ Cap a la conversió

1204: llarga malaltia, i possible primera crisi; 1204-05: s'entusiasma per lluitar al servei del papa Inocenci III, i buscant la glòria marxa cap a la Puglia per ser creat cavaller; l'endemà decideix tornar (els documents parlen d'una "visió": ¿va tenir una crisi adonant-se que el senyor a qui servia (un tal comte Gentile) era en realitat un mercenari? Comença el procés de conversió; 1205: encontre amb el leprós; el Crist de S. Damià; 1206: renuncia a l'herència davant el bisbe; assisteix els leprosos; comença a reparar S. Damià; 1206-1208: repara 3 esglésies (S. Damià, S. Pietro i la Porziuncola); 24/2/1208 (festivitat de S. Matías): deixa l'hàbit d'eremita i vesteix una túnica i una corda, comença a predicar la penitència. 16/4/1208: se li afegeixen els dos primers companys (Bernardo i Pietro), una setmana després, Egidio.

❖ Context eclesial (principis s. XIII)

Corrupció del clergat: tràfic de càrrecs eclesiàstics (es lloa el papa Eugeni III per no haver acceptat en un judici una propina per part d'un capellà); bisbes que extorqueixen els capellans; capellans que intenten acumular el màxim nombre de beneficis, van a caça de herències; monestirs en decadència pel gran nombre de llegats rebuts (homicidis, violacions, incestos...).

Predicació: reservada als bisbes; el naixement dels ordes mendicants obliga el clergat seglar a començar a predicar.

Culte: reduït sovint a ritus màgics; relíquies actuen com a talismans, fins i tot contra la voluntat del malalt.

Heretgies: no són ja disquisicions metafísiques i no neixen dels intel·lectuals, sinó del baix clergat i del poble. Dos grans branques: Càtars per un costat, i per l'altre, nombrosos moviments que volen tornar a l'E. primitiva → mov. "pauperístics" (Valdenses o Pobres de Lió; Humiliats, etc.). Càtars: 2 principis, el bé i el mal (maniqueisme), matèria i esperit; en la matèria hi viu el mal, per tant cal rebutjar qualsevol relació amb ella: renúncia i condemna del matrimoni; per no abandonar l'estat de gràcia alguns es deixaven morir d'inanició. A Itàlia van desaparèixer progressivament. Gioachino da Fiore (1130-1202) → la seva heretgia és una filosofia de la història segons la qual la vida de la Htat es divideix en 3 períodes: a) l'edat del Pare (sota la Llei), obediència servil; b) l'edat del Fill (sota la Gràcia): obediència filial; c) l'edat de l'Esperit (en la plenitud de l'Amor), llibertat; a) por// b) fe// c) amor. La tercera etapa era segons ell la que estava a punt de començar. Pobresa voluntària, sentiment de la natura, menysteniment de la dialèctica i la ciència.

Després d'aquest brevíssim repàs del context, us proposo una reflexió sobre un aspecte de s. Francesc que em sembla fonamental: la compassió.

❖ La compassió

Un dels llocs on Francesc parla explícitament de la compassió el tenim al cap. XVIII de les *Admonicions*. Es tracta d'una col·lecció d'avisos espirituals i exhortacions sobre el discerniment interior i fratern, que provenien segurament de les normes capitulars donades per sant Francesc, i que poc després de la seva mort es difongué entre els framenors i no exclusivament entre ells. Segons els estudiosos, van ser iniciades probablement vers el 1216/17, potser foren redactades en períodes successius, bé que hi ha qui creu que foren redactades d'una sola tirada. Quant a la forma definitiva, hom creu generalment que correspon als darrers anys de la vida de Francesc. El que és segur és que pertanyen als escrits autèntics de Francesc.

Diu Francesc:

Beato l'uomo che offre un sostegno al suo prossimo per la sua fragilità, in quelle cose in cui vorrebbe essere sostenuto da lui, se si trovasse in un caso simile. [Fonti Francescane (FF) 1977, 167]

Traduït al català:

*Benaurat l'home que **suporta*** el seu proïsme en la seva fragilitat tal com ell voldria ser suportat per aquest si es trobava en una cas semblant. (Escrips de S. Francesc, p. 62,*

<http://www.caputxins.cat/wp-content/uploads/2018/07/Escrips-sant-Francesc.pdf>)

*En la edició italiana “brinda suport”, però indica tbé la possibilitat de la traducció “suporta” (pacientment)

La versió llatina diu “sustinet”, del verb *sustinere* = sostenir, no deixar caure, aguantar (perquè no caigui); i en un sentit derivat: suportar (amb paciència). La traducció italiana aposta clarament pel primer sentit: brindar suport, ajuda, recolzament, base... A partir d'aquí, ens preguntem:

Què entén Francesc per “compassió”?

Algú ha definit la compassió com un “tremolor del cor”. El cor pateix per l'altre i “tremola”, s'agita, vibra... i empeny a l'acció. La primera experiència significativa de compassió per a Francesc és l'encontre amb el leprós. D'entrada no va ser una experiència gratificant, ben al contrari: Francesc va haver de vèncer el rebuig instintiu que provava per aquell pobre malalt. Només superant el rebuig, va poder experimentar la tendresa. Al final de la seva vida, aquell encontre encara li ressonava per dins com una experiència fonamental del seu camí: «*Quan estava en pecats em semblava massa amarg de veure leprosos. I el Senyor mateix em conduí entre ells i amb ells vaig fer misericòrdia. I quan me n'apartava, allò que em semblava amarg se'm convertí en dolçor de l'ànima i del cos*» diu en el seu Testament.

La compassió és tremolor del cor: sentir-se afectat pel sofriment aliè.

Però: què és el “sentir-se afectat” propi de la compassió? És un “sentir” que va més enllà d'un simple sentiment, el qual aflora de la nostra psique d'una manera gairebé *im-mediata*, és a dir, sense mediacions, sense que hi intervingui la consciència, el pensament, o la nostra manera de veure el món... La compassió *no* és un sentiment en passiu —en el sentit que la persona “pateix” la compassió—, sinó que és un *sentir-que-actua i transforma*. Aquell bes de pau donat a una persona que li provocava repugnància, va sacsejar Francesc per dins, tant profundament que va acabar minant a l'arrel el que en podríem dir el seu “sistema de valors”. Francesc no serà mai més el que havia sigut, el rei de les nits joves d'Assís.

Encara que de l'encontre amb el leprós no sabem la data exacta, sí que se'l situa generalment poc abans de les paraules del Crist de S. Damià. I m'agrada pensar que hagi estat així. Perquè crec que el Crist de S. Damià parla a un Francesc que s'ha fet

finalment adult, perquè *ha sortit de la seva zona de confort*. Perquè ha mirat el sofriment aliè de cara i l'ha abraçat. Ja no es tractava de lluitar contra algú o contra quelcom, contra l'enemic o contra la malaltia. Es tractava d'*abraçar*. Tornar a una segona innocència: abraçar la foscor, el dolor, el mal, perquè saps que això ja no et pot destruir, com abans quan eres un infant.

La compassió és *més* que sentiment. I és *més* que ètica. És la *maduresa de la fe*. "Repara la meua església" li diu el Crist. ¿I qui pot reparar, qui pot reconstruir, si no aquell/aquella que és capaç de mirar allò trencat amb amor, i amb esperança?

Certament, la compassió de Francesc és més que una ètica. Crec que la podríem definir "*compassió crística*". Crística en dos sentits.

El *primer*, el més immediat a percebre: Francesc encarna la imatge més clara, al llarg de la Hª, del seguidor de Jesús - el Crist, perquè així ha estat reconegut tant pels creients com pels no creients. D'aquí la seva universalitat.

Però hi ha també un *segon* sentit que cal subratllar: la compassió de Francesc és *crística* en tant que té el mateix fonament que va engendrar, alimentar i sostenir la compassió de Jesús - el Crist: *sentir-se u amb tot i amb el Tot*. "Que tots siguin u, com tu, Pare, estàs en mi i jo en tu." (Jn 17,21). La compassió de Francesc no viu d'un imperatiu ètic –fes el bé que voldries que et fessin a tu–, sinó que viu d'una certesa mística: *no puc desentendre'm de tu perquè tu formes part de mi i jo de tu*.

La compassió és "tremolor del cor", hem dit. Sí, però tremolor d'un cor que se sap "u" amb tot i amb el Tot.

❖ *Francesc: persona de re-conciliació*

D'aquesta certesa mística, que a poc a poc va arrelant en Francesc, li ve el seu tret distintiu: *ser persona de reconciliació*. Paradoxalment, l'home que havia protagonitzat una ruptura familiar tan sonada va esdevenir l'home de la reconciliació, l'home de la pau reconegut per tota la humanitat.

Aquell bes de pau al leprós és tot ell un símbol: el símbol de la *re-conciliació* que Francesc obrarà al llarg de la seva vida, la re-conciliació entre la benaurança de ser Creació-de-Déu i la foscor del sofriment i el mal que l'afligeixen. Re-conciliació. Gràcies a què? El gest d'aquell dia, potser voluntariós, "ètic", engendra en Francesc una *conversió* que no és merament moral, fer el bé. La de Francesc és una conversió "antropològica", en el sentit que transforma progressivament Francesc a l'arrel del seu ésser-humà: transforma el "com" ell es percep a si mateix *respecte a la Creació: germà* de germans i germanes; i transforma el "com" ell se sent *respecte a Déu*: dins la seva tendresa, la seva alegria, la seva bellesa, la seva misericòrdia...

Aquesta conversió antropològica és la que fa possible que Francesc visqui en la seva carn la re-conciliació, de la qual serà portador: refer el vincle entre Creador i Creació, entre l'Amor que engendra, protegeix i sosté, i la creatura ferida en la pròpia fragilitat. «*Benaurat l'home que sosté el seu proïsme en la seva fragilitat*». Només la persona re-conciliada amb la pròpia foscor pot sostenir la fragilitat d'altri.

Però aquesta re-conciliació *no* és una dinàmica psicològica d'auto-superació creada

per l'ego, sinó que brolla d'una experiència *kenòtica*, una experiència de negativitat assumida per amor. Per això té en si mateixa una força redemptora que va més enllà de la persona, més enllà del mateix Francesc. Compassió crística, re-conciliació còsmica. *Laudato sí, mi Signore cum tucte le Tue creature.*

❖ *La compassió com a benaurança*

La compassió que Francesc encarna i predica és una benaurança, ho diu ell mateix –«*benaurat l'home que sosté el seu proïsme*». És a dir, és una gràcia, un do de Déu. Un do que Francesc no va rebre gratuïtament: va haver de sortir de la zona de confort en què vivia, sentir-se sol, tastar el no-sentit d'un projecte que per a ell era vital (quan a Spoleto decideix tornar del viatge que acabava d'emprendre cap a la Puglia per esdevenir cavaller), acceptar ser la mofa de la seva ciutat, ell abans tant consentit... És a dir: va haver de créixer i madurar, per poder viure la compassió. Sí, *viure la compassió*: Francesc no va *tenir* compassió, va ser *persona de compassió*, que és molt diferent. La compassió entesa com a fe radical en la *sacralitat* de la persona humana i de tota la Creació en el seu conjunt, animals, matèria, fins i tot la mort. Tot el cosmos percebut com un do a reverenciar i estimar. La sacralitat de totes les coses, la realitat com a icona de l'*Altissimu, onnipotente, bon Signore*. "*Laudato sí, mi Signore, cum tucte le Tue creature*".

L'altre com a imatge de Déu, com a germà que té tots els drets sobre meu: «*I està subjecte i sotmès a tots els homes que hi ha en el món; i no sols als homes ans encara a totes les bèsties i feres, a fi que puguin fer-ne tot el que vulguin, tant com des de dalt els fos donat pel Senyor*» (Salutació a les virtuts). L'altre com a germà a qui jo he de donar el poc que soc, però tot el que soc. «*Ed io frate Francesco piccolino, vostro servo, per quel poco che io posso, confermo a voi dentro e fuori questa santíssima benedizione. Amen.*» (I jo, fra Francesc petitó, servent vostre, pel poc que puc us confirmo, dins i fora, aquesta santíssima benedicció). (Testament, 131).

La compassió és la benaurança que Déu va donar a Francesc.

Fra Lleó, el teu germà Francesc, salut i pau! Et parlo, fill meu, talment com una mare: perquè totes les paraules que hem dit pel camí, te les escric i aconsello breument en aquesta paraula tot i que després et convingui de venir a mi per consell perquè així t'aconsello: Qualsevol manera que et sembla millor d'agradar el Senyor Déu, i de seguir-ne les petjades i la pobresa, poseu-la en pràctica amb la benedicció del Senyor Déu i la meva obediència. I si t'és necessari a l'ànima per a un altre consol teu i vols venir a mi, Lleó, vine.

La compassió que va viure Francesc va ser una compassió alliberadora, que curava i empenyia a la *llibertat d'esperit*. «*Qualsevol manera que et sembla millor*». "Sostenir l'altre en la seva fragilitat" per Francesc volia dir també ajudar el germà a créixer en llibertat interior.

Benaurança, consciència de la sacralitat de tota la Creació, maduresa espiritual per fer-se càrrec de la foscor inscrita en el cor humà (fragilitat, en diu Francesc), llibertat interior que educa a la llibertat, amor... Aquesta és la compassió en Francesc d'Assís. I ara ens preguntem:

❖ *Francesc, mil·lenial: a quines condicions?*

Potser sí que en Francesc podem trobar algun tret de la generació mil·lenial d'avui, però tinc la impressió que la distància és més gran que la proximitat. I potser precisament per això Francesc pot ser un referent avui. A unes condicions.

La primera de totes, alliberar-lo de la pàtina romàntica i naïf que li ha estat penjada a partir dels anys '70, fent del *poverello* d'Assís el primer ecologista de la història, el rebel amb causa, el protector *ante litteram* de la naturalesa, el defensor dels animals... Per la seva banda, pel·lícules com *Fratello Sole*, *Sorella Luna* de Zefirelli no han ajudat en absolut a conèixer la profunditat del seu testimoni, reduint-lo a una bonica postal de camps de flors i espigues de blat.

Dit això, mirem el nostre entorn. En una societat marcada per la lògica de la productivitat i el guany, resulta molt complicat reivindicar la compassió ja simplement com a actitud ètica. Allò que molta gent anomena "humanitat", potser perquè parlar de "compassió" els sona massa de missa. I malgrat tot, tenim exemples de compassió als nostres dies, com per exemple, la tasca que fan l'Open Arms i d'altres ONG per rescatar immigrants al Mediterrani. Però no ens enganyem: són gotes dins un oceà d'indiferència que cada dia més s'està convertint en rebuig i odi. El que ahir en la petita ciutat d'Assís era escarni i rialles per part de molts (i admiració per part d'uns pocs), avui s'ha convertit en *ideologies i polítiques concretes de violència i exclusió* que afecten milions de persones, i les dones en són les víctimes més nombroses.

Té quelcom a oferir Francesc als mil·lenials? Sí, certament, però sempre i quan hi hagi un primer pas de *voler arriscar-se a sortir a fora*, a la intempèrie, trencant les cadenes de les falses seguretats que dona el sistema. La generació mil·lenial està entrant avui en l'àmbit laboral i està veient com les regles del joc han canviat dràsticament. I està aprenent a sortir-se'n, gràcies a les noves tecnologies. *¿Sabrà fer el mateix en l'àmbit espiritual, sortir de la zona de confort de la indiferència religiosa i buscar nous horitzons?* L'abandó de la religió és un primer èxode, potser necessari a qui la veu únicament com a teranyina manipuladora. Viscut amb honestedat, no per peresa, podria assemblar-se a les sortides de Francesc de la seva ciutat, vagant i buscant sense saber massa bé què. Però a Francesc un bon dia li va aparèixer el leprós, i enlloc de fugir el va abraçar, i aleshores va començar tot... o tot havia començat i ell no en va tenir por. *Qui serà avui el leprós?*

La capacitat d'abraçar hi és, les ganes també, falta només que hom vegi que val la pena.

SANT FRANCESC D'ASSÍS

Rabiosament mil·lennial

Josep Otón

L'objectiu d'aquesta reflexió és mostrar l'actualitat de la figura i de l'espiritualitat de sant Francesc d'Assís en la nostra societat, dita postmoderna, i per a la generació que nascuda en aquest mil·lenni, els *mil·lennials*.

Tot i no ser un especialista en espiritualitat franciscana, la meua vida ha estat marcada per aquest gran home. Per això, dividiré la meua intervenció en dues parts. Primer explicaré els meus vincles personals amb sant Francesc i després valoraré la seva influència en el context dels *mil·lennials*.

1. Testimoni personal

El punt de partida de la meua reflexió no és tant l'erudició, és a dir, l'estudi de les fonts franciscanes, sinó més aviat l'experiència personal. La meua relació amb sant Francesc neix en un viatge turístic a Itàlia. Vaig passar per Assís i a la tomba de sant Francesc em vaig sentir cridat a tornar-hi. L'any següent, el 1992, hi vaig anar explíci-

tament a fer silenci i pregària. Allà vaig sentir-me immers en una inesperada crisi interior. De no sé on em va sorgir una inquietud que em va afectar molt profundament, fins al punt de desitjar tornar el més aviat possible a les meves obligacions diàries. Ara bé, durant el viatge de tornada de sobte vaig viure la meva particular nit d'Spoletto. Una experiència que hem va trasbalsar pregonament i que he intentat explicar en tot el que he escrit des d'aleshores, una vintena de llibres, per entendre el seu significat.

Després d'aquesta experiència inicial, sant Francesc m'ha anat seguint al llarg de la meua vida. L'any següent vaig anar d'excursió amb els meus alumnes a Horta de sant Joan, un poble on havia estat Picasso. Allà hi ha la muntanya de Santa Bàrbara i als seus peus un convent dedicat a Nostra Senyora dels Àngels on havia viscut sant Salvador d'Horta, un frare franciscà. Posteriorment em vaig adonar que l'Església celebra la seva memòria el 18 de març, el dia del meu aniversari. Des d'aleshores Horta de Sant Joan ha esdevingut el meu lloc d'inspiració i de pregària d'on sorgeixen els meus escrits.

Uns anys més tard, algunes persones em van començar a parlar de Simone Weil, però no hi vaig fer gaire cas. Fins que una companya de feina, que no era creient, em va insistir i, finalment, vaig començar a llegir-la. Fullejant un dels seus llibres em vaig quedar sorprès en conèixer l'experiència espiritual que va tenir a Assís. Mentre visitava la Porciuncula, aquesta filòsofa francesa va sentir que "alguna cosa més forta que jo em va fer posar-me de genolls per primer cop a la vida". A partir d'aquesta lectura, vaig anar descobrint molts més punts de comunió amb aquesta autora i vaig dedicar la meua tesi doctoral a estudiar la seva obra.

Darrerament he escrit una novel·la, *Laberintia*, una mena de "El Nom de la Rosa" que esdevé el meu homenatge al franciscanisme. He camuflat detalls autobiogràfics, al·lusions a l'experiència d'Assís, Horta de Sant Joan, Simone Weil... I, finalment, us haig de dir que la tau és un símbol de la meua comunitat cristiana, la parròquia de Santa Tecla de Barcelona.

2. Un signe per a tots els temps

Per copsar fins a quin punt sant Francesc és rabiosament mil·lenial parlaré de tres aspectes: la seva experiència de Déu, la matèria i la pobresa.

2.1 Una experiència personal

a) Una conversió

Sant Francesc és un convers, una raresa en aquell moment històric perquè tothom era creient. En aquella època la institució eclesial era la receptora de l'experiència de Déu. La conversió de Francesc implica un punt d'inflexió. El subjecte, l'individu, passa a ser l'interlocutor en l'experiència de Déu. La fe era un fet social i els creients es deixaven portar per les inèrcies mentals del seu col·lectiu. Sant Francesc vol deixar enrere aquestes inèrcies i viure de manera personal la fe que professava. La seva espiritualitat neix de la seva experiència personal. Un tret força mil·lennial.

La conversió de Francesc és molt actual en plena crisi de la transmissió de la fe. En la nostra societat s'ha trencat la continuïtat de les creences heretades. Però sorgeix la possibilitat d'una fe més autèntica, basada en el que "hem vist i hem sentit" (1 Jo 1, 1-3) i no pas en la repetició de models preconcebuts. Sant Francesc irromp en una cultura monolítica, on s'havia de creure el que tothom creia, i introdueix una fe basada en l'experiència, una experiència gestada en una crisi. Similar a la que van haver de viure els apòstols, la Passió, per entendre la Resurrecció.

Aquesta ruptura queda reflectida en la renúncia a l'herència paterna. Però Francesc, tot i ser molt modern per trencar amb el pare, ho fa d'una altra manera. S'emancipa del pare perquè descobreix la paternitat de Déu. Entén que el seu pare, Pietro Bernardone, és un signe de l'autèntic Pare que és Déu. Transcendeix la paternitat del pare biològic, no la rebutja, li dona el seu autèntic significat. Hem d'honrar el pare i la mare perquè són imatge de Déu. El gran do de sant Francesc d'Assís és entendre la paternitat de Déu. D'aquí es deriva tota la resta -la compassió, viure de la providència, la fraternitat- perquè si Déu és el teu Pare t'ho dona tot, pots confiar-hi, els altres són germans...

Francesc és molt postmodern perquè avui la gent valora el que ha viscut, no el que li han dit. Amb ell i altres es produeix un canvi en la història de l'espiritualitat. La mística cristiana agafa força, la vivència personal és una font de coneixement de Déu, i no només l'estudi.

b) Sostingut per l'Esperit

Aquesta experiència inicial l'acompanyarà tota la vida. De manera que té una relació amb l'Església d'absoluta fidelitat, però alhora és capaç de transcendir-la com a institució de la mateixa manera que ha fet amb el seu pare. Acull l'herència rebuda sense deixar-se portar per l'immobilisme. Escolta a l'Església, per això busca discerniment en el Sant Pare, però sobretot escolta el que Déu diu a l'Església. La fe no es transmet només repetint fórmules apreses, sinó que el missatge de l'Evangeli també s'actualitza a cada època. Cal estar atent al que Déu diu avui i per això sent: "reconstrueix/repara la meua Església". Francesc interpretarà aquesta crida reconstruint la capella de Sant Damià, però després el missatge transcendeix els murs de l'ermita.

Viurà el repte de traduir l'experiència en estructures comunitàries, per acollir els qui volien seguir el seu camí i per adaptar l'Evangeli a les necessitats del seu temps. En aquell moment només predicaven els bisbes i els monestirs benedictins estaven a les zones rurals. Calien noves estructures per evangelitzar el món urbà. Per això construeix una comunitat a partir d'estructures més flexibles on predomina en el que avui diríem "treball en xarxa". L'experiència d'emancipació del seu pare li permet trobar estructures innovadores i flexibles per ser un signe del temps d'aquella època. En l'actualitat ens trobem en una crisi on sant Francesc té molt a ensenyar-nos per tal de trobar estructures comunitàries adients per evangelitzar aquest nou món globalitzat i de xarxes socials.

2.2 Reconciliació amb la matèria

El aquell moment històric hi havia dos problemes molt greus. El primer, la idolatria de la riquesa. Els aristòcrates, els burgesos, i també l'Església, acumulaven propietats i objectes luxosos. S'identificava la riquesa amb la divinitat. El segon problema era el rebuig de la matèria per part del gnosticisme neoplatònic. Un concepció maniquea del món; el cos com a presó de l'ànima.

Francesc es troba al mig d'aquests dos mons, d'una banda el feudalisme i la nova burgesia representada pel seu pare i, d'altra, el catarisme i els moviments pauperístics. I aquí fa un descobriment que supera aquest dos extrems: en la matèria trobem la petjada del Creador. La matèria és una finestra, una icona que ens porta a Déu.

Això comporta un canvi de percepció de la natura. Un exemple clar és el bosc. Per a l'home medieval era el domini del mal. Una idea que ha quedat en els relats dels contes infantils on el bosc és un lloc perillós que fa por (la caputxeta vermella, Hansel i Gretel). Francesc troba la presència de Déu en el bosc, en la natura. Descobreix que no s'ha de sacralitzar o idolatrar (com els arbres sagrats dels antics), sinó que és un trampolí que ens porta cap a Déu. Francesc planteja la bondat de la creació. L'emblema d'això és el "Cant de les criatures". La creació és l'obra de Déu i l'hem de valorar. Però no ens hem de quedar amb l'obra sinó amb l'artista, amb el Creador. San Francesc és un dels responsables del canvi en el pensament de la humanitat sobre la imatge positiva de la natura. És un precursor de la consciència ecològica i té molt a dir a la nostra societat.

Aquest punt de vista optimista sobre la natura també es pot apreciar en la llegenda del llop de Gubbio. Una història que ens mostra la capacitat de transformar el mal en bé. El mal no té la darrera paraula. La natura no és el lloc de perversió. Es pot capgirar: un llop que fa por es pot convertir en un gos pigall que guia un cec. El gran missatge del cristianisme és la reconversió del mal en bé (de la creu a la resurrecció). Fran-

cesc fa això amb el llop de Gubbio (bé fos un animal real o un bandoler penedit), i ho pot fer perquè ho havia viscut personalment. Ell mateix havia estat un llop, un soldat que cercava la glòria, com sant Ignasi de Loiola o el mateix Moisès.

Gràcies a la seva visió positiva de la natura es va desenvolupar la ciència. La concepció de què hem d'estudiar la matèria té el seu origen filosòfic en la mirada optimista de san Francesc. És el pare de la Modernitat perquè ens convida a anar a la realitat i veure-la, tal i com ell va fer amb la seva fe: no es va conformar amb el que li havien dit, sinó que ho ha voler experimentar.

Sant Francesc no revoluciona només la ciència, sinó també la teologia. Reivindica la matèria reconeixent allò que per als cristians és un dogma irrenunciable: l'Encarnació. Déu s'ha fet carn, matèria, natura. El món físic es pot entendre com una finestra oberta a la transcendència. Simone Weil, pensadora de tradició marxista, anava a missa per veure la Sagrada Forma perquè li fascinava que Déu s'hagués fet pa, matèria. Això desmentia una visió espiritualista del cristianisme i de la religió com l'opi del poble que ens fa oblidar la realitat.

Podem veure com sant Francesc posa èmfasi en aquesta valoració de la matèria des del punt de vista religiós amb tres gestos. Primer, el pessebre per recordar l'Encarnació, el naixement de Jesús: Déu s'ha fet carn, matèria. Segon, la devoció eucarística després de la celebració litúrgica, ja que Déu continua present en el Pa consagrat. Fins aquell moment no havia costum de guardar-lo en els sagraris i només es conservava per als malalts. Tercer, la importància que li atorga a la creu, com la de Sant Damià, així com amb les nafres del seu propi cos. La salvació no és etèria, sinó que toca la persona, el cos, la realitat.

Per al món actual i per als mil·lennials, si no hi ha matèria, no hi ha res. En aquest context una fe arrelada en la matèria és molt important.

2.3 La pobresa: un signe del nostre temps

Vivim una crisi de solidaritat i de compassió. La pobresa és un escàndol social. Si l'altre és el meu germà té dret a la mateixa herència que jo independentment del seu origen. Sant Francesc posa èmfasi en això recordant-nos que la injustícia social està a les antípodes de l'Evangeli. Aquest món que cada vegada és més injust perquè hi ha més desigualtats entre els rics i els pobres, no és el món que volia Jesús. En l'època de sant Francesc els desvalguts eren els leprosos. Qui són els leprosos d'avui? Quina és la injustícia social del nostre món? A qui rebutgem? La solidaritat neix del coneixement de la pròpia pobresa. Quan et sents pobre, pots tenir empatia i descobreixes l'altre com a germà. Aquesta empatia és la compassió, una autèntica virtut espiritual.

D'altra banda, des de l'experiència franciscana es pot criticar la cultura mil·lennial. Vivim sotmesos al totalitarisme de la imatge, de les aparences, del narcisisme, de l'autoajuda i de l'autocomplaença. Ens neguem a acceptar la nostra fragilitat i la maquillem. Avui dia ens escandalitza la nostra vulnerabilitat. Vivim en un món de miratges, de falsedat. A les xarxes socials, com instagram o facebook, mostrem una imatge de nosaltres mateixos que no és la real. És una màscara que amaga la nostra precarietat. En el fons és una malaltia perquè no ens sentim estimats tal com som i fingim ser un altre. Francesc es va sentir tan estimat per Déu en la seva indignència que va poder estimar la pobresa dels altres.

La figura de fra Rufí ens pot ajudar a entendre els mil·lennials. Es pensa que és plenament autònom i s'aparta de la comunitat. Ho has rebut tot, penses que és teu i vols prescindir de qui t'ho ha donat, dels altres. Rebutja a Francesc perquè vol ser autosuficient. És el relat del Gènesi, del Paradís, on creiem que som mereixedors del que tenim i no necessitem Déu.

Sant Francesc té el coratge de mirar la pròpia pobresa i, en comptes de desesperar-se, se sent estimat per Déu, el seu Pare. Cal lluitar contra la pobresa, però no l'hem d'amagar. No podem prescindir de la creu. Tenim la temptació de construir una espiritualitat autocomplaent i oblidem que l'Encarnació vol dir *kénosi*, assumir la pobresa de la condició humana.

San Francesc ens convida a una fe viva, basada en el coneixement de qui som realment. Des d'aquesta experiència podem donar un missatge d'esperança a un món que viu esclavitzat per la imatge, l'aparença. És el món del fariseisme que Jesús critica-va tant. L'exemple de sant Francesc ens permetrà desemascarar aquest fariseu que portem dins i posar-nos en mans d'un Déu encarnat, pobre i crucificat que no ens condueix a l'abisme de la desesperació, sinó a experimentar la seva misericòrdia, l'autèntica salvació. Tal com va viure sant Pau, en la feblesa personal es manifesta plenament el poder de Déu (2 Co 12, 9)

MOLTES
GRÀCIES!

Convent de Sant Domènec de Balaguer

Redacció: O.F.S Provincial, Diagonal 450, 08006 - Barcelona, Tel. 635 612 431.